

UREDNISTVO IN UREVAJA: LJUBLJANA, KNAPLJEVA ULICA 8. TELEFON 11.22 do 11.26. ROKOPISI SE NE VRACAJO. IZHAJA VSAK DAN RAZEN PONEDELJKA.

INTEGRATNI ODDELEK LJUBLJANA, SELENBURGOVA ULICA 8. TELEFON 33-32, 33-23. POST. CEKOVNI RACUN V LJUBLJANI ST. 11.739. OGLASI PO CENIKU MESEČNA NAROCNINA 40 DIN.

SLOVENSKI POROČEVALEC

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE SLOVENIJE

Pravici prosto pot!

Svet zunanjih ministrov petih velesil v Londonu je na svojih prvih sestankih razpravljaval o mirovni pogodbi za Italijo. V zvezi s tem je prišlo na dnevni red tudi vprašanje meja med Jugoslavijo in Italijo. Jugoslovanska vlada je svetu zunanjih ministrov jasno izrazila svoje stališče v spomenici, ki zahteva, da se priključitvi Jugoslaviji vse ozemlje Primorske s Trstom, Istra in Slovenska Benečija. Svoje upravičeno stališče utemeljuje z zemljepisnimi, etnografskimi, narodnostnimi in gospodarskimi razlogi.

Zemljepisno je ozemlje, čigar priključitev zahteva Jugoslavija, celota, gospodarsko pa je popolnoma navezано na svoje ožje zaledje, ki je Primorska in severno-zapadni del Jugoslavije, in na svoje širše zaledje, ki ga tvorijo podonavske in srednje evropske države.

Zahtevo Jugoslavije podpira tudi dejstvo, da se je tako slovensko in hrvaško, kakor italijansko ljudstvo te pokrajine samo dvignilo proti fašistični Italiji in si s teškimi žrtvami ob podpori Jugoslovanske armade samo priborilo svobodo. Te žrtve so padle tudi za skupno zmago zavezniških narodov. Tudi danes, po tem plebiscitu krvi, je primorsko ljudstvo — slovensko, hrvaško in italijansko — v nizu manifestacij in spomenic glasno izpričalo, da vidi le v priključitvi k Jugoslaviji edino zagotovilo srečnejše in svobodne bodočnosti. Z mednarodnega stališča pa je stališče jugoslovanske vlade upravičeno tudi zato, ker bo le na ta način zagotovljen mir, po katerem so svobodni narodi sveta tako hrepenele in za katerega so toliko žrtvovali.

Kljub jasnemu in objektivnemu stališču jugoslovanske vlade o pravici, ki jo ima Jugoslavija do tega ozemlja, so se pojavili v svetovnem tisku vsi mogoči ugovori, kombinacije, nasveti za kompromisno rešitev. Podpredsednik zvezne vlade in minister za konstitucije, Edvard Kardelj, vodja naše delegacije, je na tiskovni konferenci v jugoslovanskem poslanstvu v Londonu še enkrat povsem jasno poudaril, da je edina možna in pravična rešitev tega problema, ako se v celoti upoštevajo vse zahteve Jugoslavije. Prav tako je pokazal, da jugoslovanska rešitev — Trst bo imel pod jugoslovansko suverenostjo pravice posebne federalne enote s svojim parlamentom in svojo vlado — na najbolj idealen in pravičen način rešuje vprašanje tega narodnostno mešanega mesta.

Komentarji nekaterih tujih istov in nekateri krogi v inozemstvu pa nečejo videti in priznati, da so ti kraji jugoslovanski in da je bila rapalska pogodba največja podlost, ki je zarezala krivične meje in živo utripajoče srce Slovencev in Hrvatov. Ko govorijo o Trstu, pozabljajo, da leži to mesto na jugoslovanskem

narodnostnem ozemlju, da je v njem nad 40 odstotkov avtohtonega slovenskega prebivalstva, da je gospodarsko in zemljepisno nerazdružljivo povezan z jugoslovanskim zaledjem in da velika večina Tržičanov sama zahteva priključitev Trsta kot sedme federalne enote k Jugoslaviji.

Komentarji tujih listov tudi pozabljajo, da je Jugoslavija, ki zahteva priključitev teh krajev k Jugoslaviji, zavezniška država, ki se je že prve dni vojne pridružila protifašističnim zvezam, se požrtvovalno in zvesto borila na strani zavezniškov in za skupne cilje zavezniških narodov žrtvovala nad 1.700.000 življenj ter utrpela nepoplačljivo gmatno škodo.

Končno ti krogi ne vidijo ali nočejo videti tega, da se tudi ljudstvo Primorske, Istre in Trsta ni nikdar borilo proti zavezniškim, niti ni stalo ob strani prekrizanih rok, temveč se je od vsega začetka pridružilo zavezniškim, samo strlo fašistično oblast in do konca vztrajalo na strani zmagovitih narodov.

Zahteva, da se Jugoslaviji pridruži Primorska, Gorica, Trst, Beneška Slovenija in Istra, je ena najpravičnejših zahtev, kar jih je bilo kdaj koli na svetu, kakor je dejal predsednik naše narodne vlade tov. Boris Kidrič.

Proti tej zahtevi ne more postaviti nihče nobenega resnega ugovora. Vsako drugo reševanje tega vprašanja je popolnoma nasprotno načelom Atlantske listine, ki zagotavlja, da bo imel po vojni vsak narod pravico do samoodločbe, da se bodo popravile krivice iz prve svetovne vojne in se bodo vsa vprašanja pravično reševala.

Stališče Jugoslavije je kljub tem spletkam neomajno. Beograjska »Borba«, ki v svojem uvodniku z dne 27. septembra razpravlja o tem vprašanju, zaključuje takole:

»Kakor noben narod v Evropi, ki se je boril na strani zavezniškov in je doprinesel svoj delež k zmagi nad sovražnikom, ne bi mogel sprejeti nobene rešitve, ki bi oškodovala njegove osnovne nacionalne interese in bi koristila premagalnemu napadalcu, prav tako naj nihče ne pričakuje od narodov Jugoslavije, da bi v vprašanju razmejitev z Italijo pristali na rešitve, ki bi bila v nasprotju z našimi pravicami in na škodo svobode in neodvisnosti katerega koli dela naših narodov. Treba je vedeti, da Jugoslavija ne more in neče priznati nobene rešitve v vprašanju Trsta ali katerega koli dela Julijske krajine, ki bi ga sprejeli brez vednosti in privolitve naših predstavnikov. Take mirovne pogodbe o razmejitvi z Italijo, ki ne bi izpolnila vseh upravičenih zahtev naših narodov in ne bi varovala naših osnovnih nacionalnih in državnih interesov, predstavniki demokratične federativne Jugoslavije ne bi mogli podpisati.

Moskovska „Izvestija“ o delu zunanjih ministrov in o zapadnem bloku

Moskva, 27. sept. Mednarodni opazovalec »Izvestija« piše:

»V zvezi z delom sveta zunanjih ministrov v Londonu inozemski tisk še vedno posveča veliko pozornost vprašanju utrditve miru in varnosti. To je povsem razumljivo. Življenjska skrb svobodnih narodov sveta je, da se povsem okoristijo s pridobitvami svoje zmage nad silami napadalnosti in fašizma. Zato se nihče ne tudi ostrim razpravljanjem v svetovnem tisku o tem osnovnem vprašanju. V tem pogledu je značilna reakcija svetovne javnosti glede na načrte o vzpostavitvi tako zveznega »zapadnega bloka«, ki ga vztrajno zagovarjajo nekateri krogi kot zdravilo proti vsem pojavom nerodnosti in Evropski. Razpravljanje o »zapadnem bloku« je imelo že ta pozitivni učinek, da je razgalilo njegovo pravo ozadje in da so se nekateri zagovorniki »zapadnega bloka« z vsjo naglico umaknili ali pa se skušali bolje zakriti.

Samo okoreli reaktivni, ki jih v Britaniji zastopa predvsem katoliški »Herald«, se ne strajujejo. Z zagriženostjo se nadalje zagovarjajo »nujnost zapadnega bloka za utrditev miru«. S smešno zgovornostjo skuša katoliški »Herald« prepričati svoje bralce, da se strinjajo z njegovim mnenjem »vsil, ki niso posredno ali neposredno agenti Moskve«. Spakovanje lista, ki si upa govoriti v imenu »demokracije«, in trdi, da izraža ne samo britansko, ampak celo ameriško javno mnenje, zbuja odvrten vtis.

V odgovor na svoj košpospisje je laburistični »Daily Herald« priznal, da je govorenje o »blokih« zbudilo zaupanje in skrb široke javnosti, ven-

dar pa naj bi se bolje obrzidal, ko je obdžil Sovjetsko zvezo, da zasleduje politično »blokov« glede na nekatere deleže. List ne bi mogel navesti nobene pogodbe, ki jo je Sovjetska zveza sklenila s katero koli tujo državo in ki bi nasprotovala življenjskim koristim Združenih narodov. V članku pod naslovom »Enotnost ali anarhija« kaže »Daily Herald« za gospodarske interese po vojni opustošene Evrope posebno skrb, toda, ali niso gospodarske pogodbe, ki so bile sklenjene med ZSSR in Rumunijo ter drugimi deželami usmerjene k pravičnemu in plemenitemu cilju, da se jim da znatna in nesebična gospodarska pomoč?

Sovjetska zveza nima potrebe spreminjati svojega stališča. Ponovno je izjavila in dokazala zvestobo načelom obrambe miru in zagotovitve mednarodnega sodelovanja v korist splošne varnosti. Ako nekateri listi uporabijo vsak sporazum ali gospodarska pogajanja med ZSSR in nekaterimi osvobodjenimi evropskimi deželami kot pretežno, da dvignejo vik in krik zaradi domnevnih sovjetskih ekspanzionističnih namer, se to ne godi iz želje po utrditvi miru v Evropi, ampak iz docela nasprotnih nagibov.

Čuden vtis napravijo izjavljajoča lista »New Statesman and Nation«. Treba je samo odobriti njegov poziv za mednarodno sodelovanje, toda, »dokler ne dosežemo resničnega sodelovanja med Združenimi narodi«, piše revija, »ni začetni se mora prejeti v reviji Evropski kakor v Sredozemlju, nimamo drugega izhoda, kakor tega, da se bolj tesno združimo z dominijoni in z našimi najbližjimi sosedi ki so v istem položaju kakor mi, za aktivni boj za

SEJA GLAVNEGA ODBORA OSVOBODILNE FRONTE SLOVENIJE

Dne 27. t. m. dopoldne je bila seja glavnega odbora Osvobodilne fronte pod predsedstvom predsednika IOOF tov. Josipa Vidmarja. Kot referent je nastopil sekretar IOOF tov. Boris Kidrič.

Glavni odbor je sklenil, da mora Osvobodilna fronta hkrati z vpisovanjem novih članov posvetiti vso pažnjo aktivizaciji svojih osnovnih organizacij. Terenska organizacija OF naj v resnici postane žarišče našega javnega življenja.

Spričlo l. sindikalnega kongresa Slovenije je glavni odbor sprejel sklep, da je Osvobodilna fronta dolžna nuditi še večjo pomoč sindikalnim organizacijam. Sindikati sodijo med osnovne sestavine OF. Če se bodo sindikalne organizacije v vsakem pogledu aktivizirale, če se bodo ukvarjale s slehernim pojavom našega novega življenja, tudi z vprašanji naše ljudske oblasti, bo hkrati porasla splošna ljudska aktivnost in razgibanost Osvobodilne fronte.

Nadalje je odločil glavni odbor, da je »Kmečkemu glasu« kot osrednjemu glasilu našega kmeta treba tudi z organizacijske platii pomagati. Zaupništva in dopisništva »Kmečkemu glasu« naj v okviru organizacije OF postanejo živec v nadaljnji aktivizaciji našega kmeta.

Glede »Ljudske prosvete«, ki si je pred dnevi osnovala svoje iniciativno središče, je glavni odbor odločil, da jo bo podprla vsa organizacija Osvobodilne fronte.

Borbo za demokratično red in demokratično zakonitost, konstruktivno kritiko, graditev in izpolnjevanje našega ljudskega tožništva — je seja glavnega odbora opredelila kot izredno važne trenutne naloge.

Glede gospodarskih težav je glavni odbor zavzel stališče, da bi bilo popolnoma napačno in demagoško, če bi organizacije in aktivisti dajali množicam prazne obljube, ki niso v kratkem izpolnive. Naše ljudstvo je vselej zmagovalo zaradi svoje silne požrtvovalnosti. Danes je potrebno med ljudskimi množicami predvsem dvigati duha požrtvovalnosti in medsebojne solidarnosti. V požrtvovalnosti in ljudski solidarnosti je moč našega ljudstva. Demokratična zavest, požrtvovalnost in ljudska solidarnost so temeljno jamstvo, da bomo neogibne in nujne povojne gospodarske težave prebrdli v najkrajšem možnem času. Razlikovati moramo dve kategoriji gospodarskih težav. V prvo sodijo objektivne težave — posledice vojne, okupatorjevega gospostva in narodnega izdajstva. To kategorijo je treba premagovati s požrtvovalnostjo in resnično ljudsko demokratično zavestjo. Treba je nastopiti proti slehernemu nergastvu, kadar gre za to kategorijo. V drugo kategorijo štejemo težave, ki so posledica nerodnosti, birokratizma in nepravilnih prijemov posameznih organov in funkcionarjev. To kategorijo moramo podvrčiti ljudski, zelo dosledni in konstruktivni kritiki. Vsi organi za preskrbo, brez izjeme od najvišjih do najnižjih, morajo biti pod najstrožje ljudsko kontrolo.

Glavni odbor se je ukvarjal tudi z vprašanjem moralnega zdravlja našega naroda, zlasti naše mladine. Ugotovil je, da je Osvobodilna fronta neizčrpen vir moralnega zdravlja našega ljudstva in naročil organizacijam, da morajo z vso doslednostjo nastopiti proti nepravilnim in nezdravim pojavom.

Posebno pažnjo je glavni odbor posvetil enotnosti in bratstvu jugoslovanskih narodov, ter najvišje pridobitve naše narodno osvobodilne borbe, je seja glavnega odbora poudarila, da jo je treba

nenehno dokazovati tudi v naši gospodarski praksi. Dolžni smo, bratovsko pomagati federalnim enotam, ki imajo spričo hujših grozot in posledic vojne še večje gospodarske težave kot mi. V svojem gospodarskem prizadevanju nam morajo biti pred očmi gospodarske koristi celotne naše države. Kakršna koli federalna sebičnost, kakršen koli federalni gospodarski separatizem bi danes, ko so jugoslovanski narodi zares enakopravni in ko jih ne more izmožgavati prav nobena čaršija več, bila grobokop naših

skupnih koristi, skrajno škodljiva konec koncev za sebično federalno enoto samo. Vsa naša svoboda in moč stoji in pade z močjo — in to ne v najmanjši meri ravno z gospodarsko močjo — celotne države.

Glede popolne enotnosti Osvobodilne fronte je seja glavnega odbora pozvala aktiv organizacije in izvršni odbor na še dolednejše njeno poglabljanje in utrjevanje. Napačno bi bilo, če bi bili spričo doseženih uspehov slepi za dejstvo, da bo reakcija prav zaradi naših uspehov in

svoje nemoči skušala rahljati najslabše jamstvo zmag našega ljudstva — popolno enotnost Osvobodilne fronte.

Končno je glavni odbor ocenil rezultate dosedanje volivne kampanje. Pozval je izvršni odbor, naj v prihodnjih dneh in tednih stopnjuje njeno intenzivnost. Ugotovil je, da je bila predvolivna kampanja glede federalne liste za Dom narodov pravilno izvedena. Soglasno je sprejel federalno listo, ki jo vloga Osvobodilna fronta za volitve v Dom narodov.

Kandidati in namestniki na federalni listi Osvobodilne fronte za Dom narodov

1. Kandidat: Josip Vidmar, književnik, predsednik SNOS-a, predsednik IOOF, nosilec liste. — Namestnik: dr. Alojz Kraigher, zdravnik, pisatelj.
2. Kandidat: Edvard Kocbek, profesor, minister za Slovenijo v ZV, podpredsednik IOOF. — Namestnik: Karel Levičnik, general-major.
3. Kandidat: Josip Rus, sodnik, podpredsednik AVNOJ-a, podpredsednik IOOF. — Namestnik: Stane Kovač, grafik, nač. oseka za izgradnjo narodne oblasti, član IOOF.
4. Kandidat: Oton Župančič, pesnik, član IOOF. — Namestnik: ing. Jože Levstik, pomočnik ministra za kmetijstvo pri NVS.
5. Kandidat: France Bevk, pisatelj, član IOOF, predsednik PN OO za Slovensko Primorje. — Namestnik: Božidar Jakac, akademski slikar.
6. Kandidat: dr. Aleš Bebler, pravnik, član IOOF. — Namestnik: Tone Toman, delavec, pomočnik ministra za soa. politiko NVS.
7. Kandidat: Josip Jeras, profesor, član IOOF, član GO RK Jugoslavije. — Namestnik: Matija Malešič, tehnik, major.
8. Kandidat: dr. Stanko Cajnar, profesor teologije. — Namestnik: Maks Krmelj, kmet,

9. Kandidat: Vlado Ambrožič, generalmajor, član IOOF. — Namestnik: Polde Maček, tesar, član GO OF.
10. Kandidat: Pepca Kardelj, delavec, član GO OF. — Namestnik: Janez Vipotnik, podpolkovnik, predsednik GO ZMS.
11. Kandidat: Stane Kavčič, delavec, podpredsednik USAOJA. — Namestnik: Angelca Očepek, delavka, predsednica GO AFZ.
12. Kandidat: Lidija Šentjura, profesor, član IOOF. — Namestnik: Ivo Svetina, učitelj.
13. Kandidat: Franc Snoj, minister za lokalni promet NVS. — Namestnik: dr. Rudolf Obracunč, zdravnik, šef kabineta soc. ministrstva NVS.
14. Kandidat: France Lubej, učitelj, sekretar Predsedstva SNO S-a, član IOOF. — Namestnik: Marija Jordan, delavka, članica OOOF Maribor.
15. Kandidat: Tone Vidmar, podpolkovnik, narodni heroj. — Namestnik: Angelca Mahnič, študentka, tajnik GO AFZ.
16. Kandidat: Bojan Polak, podpolkovnik, komandant I. Slovenske divizije narodne obrambe. — Namestnik: Tone Šušteršič, železničar, član Nadzorne komisije IOOF.

17. Kandidat: Beno Kotnik, kmet, član GO OF, član OOOF Prevalje. — Namestnik: Dušan Švara-Dule, podpolkovnik.
18. Kandidat: dr. Pavel Lunacek, zdravnik, član IOOF. — Namestnik: Niko Šilih, podpolkovnik.
19. Kandidat: Alojz Mliakar, kmet, član IOOF, sekretar OOOF Novo mesto. — Namestnik: Mara Rupena-Osolnik, učiteljica, članica GO AFZ.
20. Kandidat: Ivan Novak, čevljar, član GOOF. — Namestnik: Ivan Lokovšek, podpolkovnik, komandant mesta Ljubljana.
21. Kandidat: France Poglajen, podpolkovnik, komandant XIV. Udarne divizije. — Namestnik: Božena dr. Ravnihar, zdravnik, major.
22. Kandidat: Tone Hafnar, kmet, član OOOF Ljubljana. — Namestnik: Mirko Zlatnar, podpolkovnik.
23. Kandidat: Srečko Žumer, delavec. — Namestnik: Edmund Turnher, učitelj, sekretar Nadzorne komisije IOOF.
24. Kandidat: Tone Dolinšek, delavec, član GO OF. — Namestnik: dr. Miha Potočnik, pravnik.
25. Kandidat: Rudolf Janke, podpolkovnik. — Namestnik: Jože Klanjšek, podpolkovnik, komandant XXXI. divizije.

Svetovna sindikalna konferenca v Parizu

Otvoritveni govor Leona Jouhauxa, glavnega tajnika franciske generalne konfederacije dela

Pariz 25. sept. Davi se je začelo zasedanje svetovne sindikalne konference. Na velikem govorniškem odru so zavzeli prostore člani predsedstva. Konferenco je otvoril Leon Jouhaux, glavni tajnik franciske generalne konfederacije dela z govornim, v katerem je med drugim dejal: Proletariat Francije ni hotel nikoli pristati na poniževalno okupacijsko in vladno izdajo. Zato je simbolično, da so se delegati 65 narodov, ki zastopajo nad 60 milijonov organiziranih delavcev, sestali v Parizu z namenom da ustanove novo svetovno sindikalno zvezo. Francoski delavci, a posebno delavci Pariza so bili vedno p. svojem globokem prepričanju internacionalisti. Vedno so smatrali, da je svoboda njihove dežele povezana s svobodo vsega sveta in da ne more biti noben narod srečen, ako človeštvo ni svobodno. Toda osvoboditev človečanstva je v veliki meri odvisna od svobode delavstva, svobode delavstva pa je mogoče doseči samo z delavsko internacinalno. Če je dolžnost te internacionalne uresničiti svetovni mir tedaj je potrebno da se s slogo delavcev vseh dežel ustvari sila, ki bo odstranjevala nasilje in krivico in prisilila k spoštovanju človečanskih pravic

socialnih problemov in o spoštovanju stvarnih človečanskih pravic in svobod. Če se slišal doslej samo poziv na delo. Čuli smo, da se poje slovosvetno proizvodnji, toda nismo se opazili, da lahko narodi delujejo toliko kolikor je potrebno za zadovoljevanje življenjskih potreb. Delavci trdimo, da je to mogoče doseči samo s sistematično organizacijo proizvodnje.

Da bi se zgradil nov red je potrebno sodelovanje vseh delavcev. Z uresničenjem miru je treba zagotoviti narodom vsaj minimum blagostanja. Zato je prvi in neobhodni pogoj ukinitve kartelov in trustov, o katerih je govoril že Jaures, da nosijo v sebi kal vojne. Ne želimo, da bi se še vodila gospodarska vojna, da bi izzvala bodično svetovno vojno. Delavci smatramo da je cilj človečanstva doseči svobodo, a ne ravnotežje sil. Nam ni potrebna v bodočnosti nova razdelitev sil, temveč nam je potrebna skupnost produktivnih sil. Ni nam potrebno organizirano tekmovanje, temveč organizacija svetovnega miru. Delavci vedo iz lastne izkušnje kaj je povzročil skrajni gospodarski liberalizem v vseh deželah: razsipanje dobrin in revščina za široke ljudske sile je brezposelnost. Delavska sila je potrebna zato, da se uresniči mir in da se zgradi svet. Toda tu je tudi drugo vprašanje. Ne samo, da je potrebno uresničiti mir, temveč je potrebno zagotoviti ta mir za večne čase. V to svrhu je potrebno ustružiti neporušljivo in trdno enotnost demokracije. Nazicem in fašizem sta potolčena na vojaškem polju, toda nista potolčena v moralnem pogledu iz tega razloga morata biti enotni

in opreznost naša osnovna misel. Upamo, da bodo pristojne organizacije Združenih narodov priznale delavcem pravico, ki jim pripada pri izgradnji miru. Pred veličino te pravice apeliramo na vest vseh. Prav tako pozivamo tudi k enotnosti v enotnosti naše internacionalne je naša rešitev. To je pogoj za popolno dostojanstvo našega de'a, za svobodo našega obstoja. Delajmo čim veči mero za dosego enotnosti. Pripravljeni smo umreti za neodvisnost svojih dežel, toda bodimo tudi internacionalisti, ker je mednarodno sodelovanje pogoj za neodvisnost narodov in daje narodom možnost, da sami nad sabo vladajo. V tem je zagotovilo miru med ljudmi

Sindikalna konfederacija naj bo instrument miru

Pariz 27. sept. Na večeršnjem popoldanskem zasedanju svetovne sindikalne konference je govoril predstavnik Južne Amerike Lombardo Tolledano, ki je poudaril, da ni potrebna politična temveč sindikalna internacionala, ki pa mora biti instrument miru. Storitvi je treba vse, da se da internacionalna večja moč, ne pa da se jo slabi. Središče internacionalne naj bo v Parizu vsled pomoči, ki jo mora audit pri obnovi Francije in Evrope. Zeli, da bi bila svetovna organizacija močna, ker bo sicer mednarodno delavsko gibanje izgubljeno. Potrebna je nujna gospodarska koordinacija, kajti če se ona ne uresniči, lahko pride do tretje svetovne vojne. Na koncu je Tolledano poudaril, da bodo postale čez 10 let države Južne Amerike velike gospodarske sile in da žele do prinesiti k obnovi sveta. Govor predstavnika Južne Amerike je bil navdušeno pozdravljen. Prav tako je bil pozdravljen tudi govor poljskega delegata, ki je govoril o rezultatih sindikalnih organizacij svoje dežele po osvoboditvi in je poudaril, da vidi v novi svetovni organizaciji instrument za popolno uničenje fašizma, jamstvo za blagostanje narodov in jamstvo miru.

Živel I. Kongres invalidov federalne Slovenije v Ljubljani dne 30. septembra!

Za združitev Primorske z Jugoslavijo

Izjava Izvršnega odbora Komunistične partije za Julijsko krajino

Trst, 24. septembra.

Izvršni odbor Komunistične stranke Julijske krajine je na svoji seji 24. septembra t. l. sprejel naslednjo resolucijo:

Izvršni odbor Komunistične partije Julijske krajine, ki je na svoji seji dne 24. septembra 1945 preselil vprašanje državne pripadnosti Julijske krajine, o kateri razpravljajo na konferenci petorice zunanjih ministrov v Londonu, ugotavlja:

1. Prebivalstvo Julijske krajine in Trsta je že med osvobodilno borbo ponovno izrazilo svojo voljo za združitev vsega tega ozemlja s Trstom v demokratični federativni Jugoslaviji. To ozemlje tvori skupno s Trstom politično in gospodarsko nerazdružljivo enoto.

2. Komunistična partija Julijske krajine bo v za bodočnost Julijske krajine odločilnih dneh, ter na podlagi sklepov kongresa Komunistične partije dne 13. avgusta 1945, še stopnjevala svoje moči, da bo zadoščeno zahtevam prebivalstva Julijske krajine s tem, da se to ozemlje priključi demokratični federativni Jugoslaviji. Samo taka rešitev ustreza načelom demokracije in samoodločbe narodov kakor tudi načelom atlantske listine in samo ta rešitev more potrditi načelo narodnostnih pravic.

3. Priključen Trsta demokratični federativni Jugoslaviji v obliki neodvisne federalne države jamci italijanski večini v mestu vse njene narodnostne pravice. Demokracija načela, na katerih je zgrajena nova Jugoslavija, zagotavljajo vse pravice prebivalstvu italijanske narodnosti tudi v ostalih krajih Julijske krajine.

4. Taka rešitev jamci v najpopolnejši obliki za koristi vseh narodnosti v Julijski krajini. Samo na tej podlagi je mogoče urediti odnose med sosednjimi državama Jugoslavijo in Italijo v smislu prijateljstva in evropskega mira.

Zato vabi Komunistična partija Julijske krajine vse predstavnike demokratičnih sil na tem ozemlju, demokratične stranke in politične organizacije, da se pridružijo ljudskim koristim in gibanju za priznanje pripadnosti Julijske krajine in Trsta demokratični federativni Jugoslaviji.

Smrt fašizmu — svoboda narodu!

Izvršni odbor Komunistične partije za Julijsko krajino

V zvezi s proglasom piše »Il lavoratore« med drugim:

»V tej deklaraciji zahteva naša stranka priključen Trsta Jugoslaviji v obliki federalne ter neodvisne republike. S tem bo našemu mestu zagotovljena federalna vlada, ki bo neodvisno izraz volje prebivalstva. S tem bo dobil Trst po dolgih stoletjih zopet svojo neodvisnost, svojo avtonomno vlado, svoj parlament in svoje politično in narodno predstavnost v osrednji skupščini v Beogradu. Demokratična načela, na katerih je zgrajena nova Jugoslavija, jamčijo narodnostne pravice ne samo italijanskemu prebivalstvu Trsta, ampak tudi vseh ostalih krajev v Julijski krajini. V novi Jugoslaviji so narodi svobodni. Svobodni narodi niso nikoli zatirali drugih narodov. Italijani v Jugoslaviji bodo enakopravni med enakopravnimi.

Jugoslovanska rešitev vprašanja Julijske krajine je med drugim tudi edina rešitev, ki more zagotoviti prebivalstvu teh krajev ne samo gospodarsko blaginjo, ne samo socialne in narodnostne pravice, ampak tudi mir med narodi, ki živijo skupno na tem ozemlju, kajti narodni mir je mogoče samo z odpravo vseh objektivnih in subjektivnih vzrokov narodnostnih razlik in narodnostne mržnje. To bo hkrati tudi trden temelj za prijateljske odnose med dvema sosednjima državama, med Italijo in Jugoslavijo.

Upamo, da bodo tisti, ki v teh dneh razpravljajo o vprašanju, ki se tičejo naših krajev, upoštevali voljo, ki jo je že tisočkrat izrazila večina našega ljudstva, ko je izjavilo, da hoče združitev z demokratično federativno Jugoslavijo. Ta volja je izražena tudi v izjavi vodstva naše stranke.

Izseljenci iz Julijske krajine svetu zunanjih ministrov

Beograd 28. sept. Izseljenci iz Julijske krajine, ki žive v Srbiji, so poslali svetu ministrov v Londonu tole brzojavko:

»Mi izseljenci iz Julijske krajine, ki smo v času 25 letnega fašističnega terora bili prisiljeni zapustiti svojo domovino in se naseliti v Srbiji, zahtevamo in pričakujemo, da bo mirovna konferenca pravilno rešila vprašanje Julijske krajine in upoštevala ne samo naše upravičene zgodovinske, zemljepisne, narodopisne in gospodarske razloge, ampak tudi strahotno trpljenje, ki ga je pretrajalo ljudstvo med 25 letno fa-

šistično strahovlado, kakor tudi njegov ogorčen boj proti fašizmu za osvoboditev svoje dežele, katerega so vodili v mejah narodno-osvobodilnega boja vsi narodi Jugoslavije. — Za izseljence Julijske krajine v Srbiji: dr. Mirko Vratovič in dr. Jože Vilfan.

Izjava podpredsednika jugoslovanske vlade

London 28. sept. Na tiskovni konferenci v Londonu je podpredsednik jugoslovanske vlade Edvard Kardelj predvsem poudaril velike prednosti, ki bi jih imel Trst, če bi se priključil Jugoslaviji, in je izjavil, da Italija ne more nuditi Trstu drugega, kakor razdejavanje in bedo. Dodal je, da je največja težava, na katero je naložila jugoslovanska delegacija na seji sveta zunanjih ministrov, ker niso hoteli na konferenci razpravljati o vprašanju Trsta kot takem in razumeti narodnostnih, zemljepisnih, gospodarskih in političnih razlogov, ki jih je navajala Jugoslavija in ker so postavili vprašanje Trsta na raven odnosov treh veselij in kot del širšega sredozemskega vprašanja Italija zahteva Trst iz sentimentalnih in nacionalnih razlogov in iz teritorialnih razlogov, v kolikor bi bila Julijska krajina potrebna za strateško varnost, to pa bi pomenilo, da se Italija pripravlja za novo vojno.

Proglas vseslovenskega odbora v Poljski

Varšava, 27. sept. Vseslovenski odbor v Poljski je objavil naslednjo resolucijo glede Julijske krajine in Trsta:

Jugoslovanska komisija za vojni plen v Trstu

Vprašanje vojnega plena Jugoslovanske armade s področja, ki je sedaj pod upravo zaveznikov

V Trst je prispela jugoslovanska vojaška komisija za vojni plen, ki ji načeluje generalni major Dušan Klen. Komisija je prispela v Trst, da razpravlja z zavezniki predstavniki o jugoslovanskem vojnem plenu, ki so ga po odhodu Jugoslovanske armade s področja, ki je prešlo pod upravo zaveznikov sil, prevzele v oskrbo zavezniške oblasti.

Ze v Storjah je sprejelo jugoslovansko vojaško mislijo kraško ljudstvo in ji priredilo orisrčne manifestacije. Tudi v Sežani, a najbolj na Opčinah je prebivalstvo obsulo jugoslovanske oficije s cvetjem. V Trstu jih je sprejela množica ljudstva, ki se je v hipu zgrnila na trg Dalmazija. Tržačani so prišli, da pozdravijo svojega mestnega komandanta.

Jugoslovanska vojaška komisija za vojni plen se bo dogovorila s predstavniki zaveznikov vojaških oblasti o vojnem plenu, ki ga je pridobila Jugoslovanska armada in je sedaj pod zavezniško vojaško upravo. V skladu z mednarodnimi zakoni, s haški konvencijo, pripadajo Jugoslovanski armadi vse premičnine, ki so služile sovražniku v njegove voj-

Vseslovenski odbor v Poljski dviga glas v imenu slovenske solidarnosti glede vprašanja Slovenec in Hrvatov iz Julijske krajine v trenutku, ko se odloča njihova stvar. Oni tvorijo nedvomno večino, okoli dve tretjini prebivalstva Julijske krajine, in zahtevajo priključen svoje dežele skupno s Trstom k demokratični federativni Jugoslaviji. To zahteva vse napredno prebivalstvo Julijske krajine, ki je med nemško zasedbo tesno povezal svojo usodo z usodo jugoslovanskih narodov, sodelujoč v njihovi junaški borbi proti fašističnim barbarom, v borbi, ki je izzvala splošno občudovanje. Slovenski odbor v Poljski izraža pripravljenost, da bo vprašanje priključen Julijske krajine in Trsta k demokratični federativni Jugoslaviji nalezelo na razumevanje in podporo Združenih narodov, posebno vseh slovenskih narodov.

»Izvestja« o demokracijah v jugovzhodni Evropi

Moskva, 27. sept. (Tass). Mednarodno opazovalec »Izvestije« piše: Delo Sveta zunanjih ministrov v Londonu je dalo priložnost za široko razpravljanje o demokraciji v deželah jugovzhodne Evrope. Molotov je na tiskovni konferenci v Londonu poudaril, da obstajajo v Rumuniji, Bolgariji in na Madžarskem demokratične vlade, ki uživajo zaupanje velike večine ljudstva teh držav. Ta izjava temelji na konkretnih ukrepih rumunske, bolgarske in madžarske vlade tako v notranji, kakor v zunanji politiki. Dejstva te vrste verjetno ne zadostujejo nekaterim londonskim listom, ki polizkušajo dokazati, da je samo zagotovitev pravice manjšine odločilni znak za demokracijo. Toda kakšno manjšino lahko najdemo v teh državah, ki so bile prejšnje osvobodene izpod hitlerjevskih jarma, ki še niso mogle v kratkem času iztrebiti fašističnih agentov in utrditi svojih načelnikov? Ali menijo, da se mora demokracija baviti z zagotovitvijo pravic neposrednim pripadnikom ali hujskačem

fašizma? Ali ni enotnost prevladujoče večine ljudstva, ki je bila prekaljena v borbi proti nemščini zavojevalec, danes najboljši in najtrdnjejši znak demokracije? Na katero »manjšino« namigujejo, ko predlagajo, da bi se uredila demokracija n. pr. v Rumuniji? Ali naj bi bila ta manjšina Maniuova klika, ki se je kompromitirala radi sodelovanja s fašistično »železno gardo« in se omadeževala s podtalnim terorističnim delovanjem proti rumunskim rodoljubom in predstavnikom zaveznikov Združenih narodov? Kampa-nja nekaterih britanskih časopisov proti demokratičnim vladam v Rumuniji, Bolgariji in na Madžarskem se verjetno vrši iz razloga, da odvrne pozornost javnosti od takih držav kot je n. pr. Grčija, kjer se ne zatira volja manjšine, ampak volja prevladujoče večine ljudstva.

Leon Jouhaux za sodelovanje svetovne sindikalne federacije na mirovni konferenci

Pariz 27. sept. Na banketu, ki je bil prirejen ob 150-letnici generalne konfederacije dela na čast delegatom svetovne sindikalne federacije, je Leon Jouhaux v svojem govoru dejal:

»Pričela se je nova doba, v kateri pričakujemo, da bo prišlo do spremembe gospodarskega položaja.« Leon Jouhaux je zaključil svoj govor z izrazom upanja, da bo vlada poslala predstavnike organiziranih delavcev na mirovno konferenco. Dodal je:

»Tudi mi želimo, da bi bila bodoča svetovna sindikalna federacija v stanju predložiti na mirovni konferenci želje svetovnega delavskega zveza.«

Govorec o sedanjosti, je francoski minister za delo opozoril na porok s podjetniškimi odbori, ki se izjavja v Franciji, in je poudaril, da je ta porok, ki tesno veže sindikalizem in vlado, osnova za napredek, ki je bil dosežen zadnje mesece na področju socialnih ureditev. Govorec o bodočnosti je francoski minister delovne sile opozoril na ogromno vlogo sindikatov pri obnovi sveta, »Pozdravljam«, je dejal, »ogromno upanje, ki ga ima delavski svet danes v vas.«

Spored kongresa invalidov

Danes, v soboto ob 19. uri bo koncert vojaške godbe pred Narodnim domom. Ob 20. uri bo v Drami prikazana slavnostna predstava za invalide. Igrali bodo Škvarčinovo »Tuje dete«.

Jutri, v nedeljo zjutraj ob 8.45 prikaže ljubljanska mladina delegate pred hotelom Unionom, kjer bo nato v veliki dvorani ob 9. uri pričetek kongresa. Zvečer ob 20. uri bo koncert invalidskega pevskega zbora IV. armije v Unionu. Kolikor je vstopne še na razpolago, se dobe pri blagajni kina Union.

Matela in Sokola Tasiča češ, da sta vršila propagandno delo proti njej Med 12. in 1. ponoci je prišlo v stanovanje tov. Tasiča 12 italijanskih karabinjerkov in 2 zavezniška policista. Tasiču so izjavili da je aretirani. Spravevali so ga po tretjem članu Komisije tov. Mrku Peruš. Tov. Tasič jim je povedal da je Peruša na potovanju, nakar so ga pričeli pretepati ter ga k mračno odvedli s seboj. Šli so nato v stanovanje tov. Matela in odpeljali tudi njega. Čez dva dneva sta se oba vrnila v spremstvu policije v svoji stanovanji in vzela svoj prtljago. Pri tej priložnosti sta pustila pismo za tov. Perušo, naj se javi po povratku pri poveljstvu zavezniške policije. Ko se je Peruša vrnil in našel omenjeno pismo, je takoj odpotoval v Milan in javil za-vedno šefu jugoslovanske štaba za repatriacijo kapetanu Pervanju. Tov. Peruša je odpotoval v domovino, tov. kapetana Pervanja pa so dne 18. t. m. v spremstvu angleških oficirjev odpeljali v Rim. Kaj se je zgodilo z njim se ne ve. Člane padovanske jugoslovanske baze za repatriacijo so zavezniški policiji prijavili kapetan bivše jugoslovanske vojske Ivovič, pripadnik vijske Družbe Mihajloviča sedaj v angleški službi, doma iz Kotora neki Srbi-četnik in neki ustaša katerih imeni pa doslej še nista znani.

Japonski cesar pri Mac Arthurju

Tokio 27. sept. Reuter javlja, da je danes dopolne obiskal japonski cesar v ameriškem veleposlaništvu v Tokiu generala Mac Arthurja. Obisk je trajal 40 minut.

Naš poslanik v Parizu na grobu Neznane junaka

Pariz 27. sept. Jugoslovanski veleposlanik Marko Ristič je položil večraj popoldne venec na grob Neznane junaka. Bil je v spremstvu generala A. Legentilhomme-a, guvernerja Pariza.

Uspeh komunistov pri volitvah v Franciji

Pariz 27. sept. »Humanité« objavlja danes dodatno poročilo o uspehu komunistov in socialistične stranke pri kantonalnih volitvah v 70 do 90 departmajih. Komunistična stranka je dobila 3 milijone 350.000 glasov, socialistična stranka 2 milijona 870.000. Toda razlika v številu prebivalstva med posameznimi kantonalnimi enotami je takšna, da se dobil obilni delitve mandatov popolna napačno mišljenje o moči ene ali druge stranke.

Uspešno delo za obnovo Primorske

Na področju Istre, Reke in Slovenskega primorja so naše narodne oblasti in uprava Jugoslovanske armade takoj po osvoboditvi podvzele obsežne ukrepe za obnovo teh krajev in za odstranitev ruševin, ki jih je zapustila vojna ter sploh za pozivljenje gospodarstva in normalizacijo razmer po končani vojni in dobljeni zmagi. Te dni so novinarji obiskali vojaško upravo Jugoslovanske armade. Sprejel jih je namestnik poveljnika vojaške uprave polkovnik Vevo Holjevac. Ostal je z njimi v daljšem razgovoru ter jim, odgovarjajoč na njihova vprašanja, dal podatke o vsem, kar je bilo doslej storjenega v teh krajih.

Kakšne razmere ste našli na ozemlju Julijske krajine?

— Fašistični osvajači so zapustili kakor povsod tudi na tem področju pravo opustošenje in so porušili celokupno gospodarstvo. Uničevali so naselbine ter so na primer samo na Krasu porušili čez 900 sosesb. Na Reki je uničenih 83 odstotkov vseh industrijskih podjetij in 63 odstotkov industrijskih objektov. Reško pristanišče je uničeno z vsemi napravami vred. Rudnike in druge industrijske objekte so uničevali tudi z brezdušno eksploatacijo in z miniranjem. Poleg tega so fašisti tudi v finančnem pogledu te kraje decela upropastili. Denarna sredstva bank in drugih ustanov so po večini protizakonito prenesli v Italijo. Tudi prehrano prebivalstva so spravili v izredno težaven položaj. Jugoslovanska armada in narodne oblasti so se znašle pred množičnimi problemi, ki jih je bilo treba rešiti z nezadostnimi sredstvi. V treh mesecih zelo naporega dela ob popolni in iskreni podpori vsega ljudstva, tako hrvatskega, slovenskega in italijanskega, smo obvladali številne težave in lahko rečemo, da smo sedaj v početku množičnega poleta v pogledu obnove in izgraditve.

Na kakšen način in kaj je bilo doslej storjeno za obnovo in oživljenje gospodarstva?

— Zaradi lažjega in enotnega vodstva so bila osnovana nadzorstva za železnice, pomorstvo in monopol, osnovana pa je bila tudi poštna direkcija. Nadalje je bil osnovan odbor za obnovo mesta Reke in reške industrije. Izdanih je bilo več uredb in naredb, s katerimi se ureja gospodarsko življenje in izboljšuje socialne razmere. Nato smo pristopili k delu samemu. Rudniki so obnovili svojo proizvodnjo. Reški bazen je po nagli obnovi jamskih in zunanjih objektov iz dneva v dan dvigal proizvodnjo. Samo meseca avgusta je proizvodnja presegla za 300 odstotkov presegala proizvodnjo meseca junija. Tudi rudnik živega srebra je meseca avgusta v trikratnem obsegu povečal proizvodnjo v primeri s prejšnjim mesecem. Iz tovarniških dimnikov na Reki, v Istri in Slovenskem primorju se zopet vije dim. Žage delajo s polno paro. Sedaj obratuje že pet velikih in 70 manjših žag. Opekarne, cementna industrija, tovarne za konzerviranje rib in mlino so prav tako že vsi v obratu. Po malem izginjajo tudi težkoče, ki so ovirale delo v lajdeljelnicah. Danes obratuje skupno 6 rudnic, 47 večjih in manjših industrijskih podjetij in 8 mlinov. Izboljšanje je promet, glede katerega se lahko reče, da je že decela spravljen v red. Zgrajenih je bilo 107 mostov v skupni dolžini 1123 m. Popravili smo na desetine kilometrov železniških prog in elektrovodov, tako da je bil že ob koncu maja obnovljen železniški promet na progi Reka—Trst z električnim pogonom. V začetku julija je bila s popravilom moči pri Verdu vzpostavljena železniška zveza Ljubljana—Trst—Reka. Te dni je bila Reka povezana tudi z Zagrebom. Istočasno so bila končana dela na progi Divača—Pulj in Kanfanar—Rovinj ter tudi vzpostavljena redni promet. Sedaj so vse železniške proge na našem področju obnovljene in se promet razvija normalno. Tudi vse ceste so usposobljene za promet, vzpostavljene so mnoge avtobusne zveze na vsem področju. Na progh Ajdovščina—Tolmin—Postojna—Ajevica—Reka—Trst—Novi grad, nadalje Reka—Pulj, Reka—Labin, Labin—Pazin in Buje—Pazin se avtobusni promet razvija povsem normalno.

Kaj je bilo storjeno za obnovo in usposobljenost reške luke?

— Zračna lesena obala na vzhodni strani mostu »Napoli« je dokončana in so na njej usposobljena dvigala in skladišča. Ko bodo dokončana dela na obnovi luke »Luigi Rizze«, bomo dobili nadaljnjih 250 m obale, sposobne za sprejem tovora. To bo časno zadostovalo sedanjim pogojem in potrebam. Z napornim delom edine Jugoslovanske armade je bila luka očiščena min. Sedaj se z vsemi razpoložljivimi sredstvi čistijo dohodi v luko in kilometriški pas plovnega prostora za parobrodne proge od Reke do Raše.

Ali so že urejene poštno, telefonske in brzojavne zveze?

— Brzojavne in telefonske zveze so že v dobrem delu vzpostavljene in služijo najnujnejšim potrebam, gradimo pa sedaj moderne telefonske proge Reka—Labin, Reka—Pazin, Reka—Ljubljana in direktno progo Reka—Zagreb. S 1. oktobrom bo vzpostavljena redni telefonski promet na progh Reka—Trst, Postojna—Trst, Koper—Trst in Kozina—Trst. Poštna direkcija je organizirala tudi redno poštno službo. Na tem področju posluje že 106 poštnih radistov, postaja na Reki pa je te dni začela redno oddajati.

Kaj je bilo storjeno za ozdravljenje finančnih razmer?

— V tem pogledu smo našli, kakor sem že dejal, zelo težavne razmere. Denarna sredstva iz bank, ki so bila deloma zbrana od domačih malih vlagateljev, so bila v zadnjem trenutku potegnjena v Italijo. Za obnovo gospodarstva je vojaška uprava dala za prvo pomoč 250 milijonov lir. Osnovana je bila tudi Gospodarska banka, ki razpolaga s kapitalom blizu 400 milijonov lir. Storitli smo vse, kar je bilo mogoče, da bi se finančne razmere čim prej uredile. In res so imeli ti ukrepi velik vpliv na oživljenje splošnega gospodarstva.

— V tem pogledu smo našli, kakor sem že dejal, zelo težavne razmere. Denarna sredstva iz bank, ki so bila deloma zbrana od domačih malih vlagateljev, so bila v zadnjem trenutku potegnjena v Italijo. Za obnovo gospodarstva je vojaška uprava dala za prvo pomoč 250 milijonov lir. Osnovana je bila tudi Gospodarska banka, ki razpolaga s kapitalom blizu 400 milijonov lir. Storitli smo vse, kar je bilo mogoče, da bi se finančne razmere čim prej uredile. In res so imeli ti ukrepi velik vpliv na oživljenje splošnega gospodarstva.

Ali so še popravljate tudi porušene zgradbe, zlasti šole?

Doslej je bilo popravljenih 240 stanovanskih poslopj, a nanovo zgrajenih 256 stanovanskih hišic začasno nastanitve povsod, ki so bile požgane. Popravljenih je bilo 71 javnih kulturnih poslopj in cerkva ter 46 industrijskih in drugih gospodarskih poslopj. Popravljen so bile tudi 104 šole, tako da bodo v mesecu oktobru zopet vse šole začele poslovati, tako slovenske in hrvatske kakor tudi italijanske, in sicer ne samo one, ki so že prej obstajale, marveč tudi višje šole, ki so sedaj povsem nanovo osnovane in odprte. Razen osnovnih šol se otvarjajo tudi mnoge srednje šole. V tem pogledu se v enaki meri zadovoljuje potrebe slovenskega življa kakor tudi potrebe Italijanov, s katerimi so odnosi zares bratski.

Kako je s prehrano?

— Tudi težave v pogledu prehrane smo v glavnem obvladali. Osnovna je odbor za prehrano in ta ustanova že posluje. Samo za Istro je bilo doslej dodeljenih 4000 ton pšenice in moke in nad 4100 ton drugih živil. V nekaterih krajih je bila letos silna suša, ki je uničila dober del setve, in naše narodne oblasti in vojaška uprava imajo sedaj nalogo, da tem krajem pomagajo. V tem pogledu se bo storilo vse, kar je največ mogoče.

Kaj je bilo storjeno za obnovo in poživljenje tujkega prometa.

— Pred podrgim mesecem so bili podvzeti ukrepi, da se tudi ta važna gospodarska panoga obnovi in spravi na noge. V ta namen je pokrajinski NOZ za Istro po svojem odseku za turizem in hotelirstvo izdal ukrepe in organiziral ureditev hotelov v Opatiji in Lovranu, izmed katerih so bili mnogi med vojno pokodovani ali pa je bil uničen njihov inventar. Po zaslugi uvidenosti in podpore naše vojske je bila izvršena ureditev hotelov dokaj hitro. Na ta način je bilo skupno usposobljenih v Opatiji in Lovranu nad 30 hotelov in penzionov. Od dneva otvoritve do 24. septembra je obiskalo istrsko riviero skupno 2300 gostov. Iz Hrvatske je bilo 80, iz Slovenije pa 20 odstotkov obiskovalcev. Ta važna panoga gospodarstva se bo tudi še nadalje razvijala.

Na koncu je polkovnik Holjevac dodal:

Uspehi, ki sem vam jih prikazal, dokazujejo, da je bilo v preteklih štirih mesecih, odkar je bila postavljena vojaška uprava za področje B Julijske krajine (Istra, Reka in Slovensko primorje), storjenega mnogo. To pa še ne pomeni, da smo mi s tem zadovoljni in da se ne more storiti še več. Pripravi smo, da so s temi uspehi ustvarjeni vsi potrebni pogoji za popolno normalizacijo tako gospodarske kakor političnega življenja v teh krajih. Velike napore pri dosegih teh uspehov so pokazale naše ljudske oblasti. Oblastni narodni odbor za Istro, Poverjenstvo pokrajinskega narodnega odbora za Slovensko Primorje in Mestni narodni odbor za Reko. Po zaslugi njihovega dela in pomoči množičnih protifašističnih organizacij gradijo Hrvati, Slovenci in Italijani Istre, Slovenskega primorja in Reke v bratstvu in slogi svoj boljše bodočnost. Naj še poudarim da je vojaško upravo pri delu ves čas vodilo načelo, ki ga je naglasil maršal Tito v naredbi o postavitvi vojne uprave JA, a to je, najtesnejše sodelovanje z demokratičnimi ljudskimi oblastmi, vznikli v borbi za svobodo, z oblastmi, ki so najpristnejši izraz volje in demokratične zavesti ljudstva Julijske krajine.

(Po »Vljesniku«)

Zdravstveno stanje dr. Šubašiča

Beograd 28. sept. Zdravstveno stanje ministra dr. Šubašiča se še nadalje izboljšuje. Zdravje mu je dovoljeno vstati za krajši čas. — Prof. dr. B. Ogrjevič, prof. dr. Bran. Stančević, prof. dr. Vlad. Vujkič, dr. Gojko Nikolič, generalni major. (Tanjug.)

Hrvaški škofje pri predsedniku Narodne vlade Hrvaške

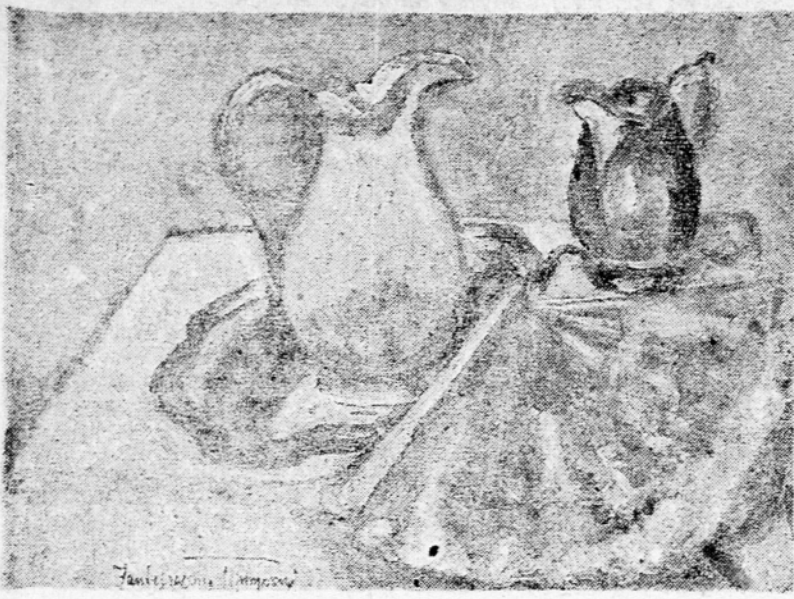
Zagreb, 28. sept. Te dni so obiskali predsednika Narodne vlade Hrvatske dr. Vladimira Bakariča špitski škof Kvirin Bonfacci, hrvatski škof magr. Mino Pušić in krški škof dr. Jožip Srebrnič. Škofje so se dalje časa prisrčno razgovarjali s predsednikom vlade dr. Bakaričem. V terek je obiskal predsednika narodne vlade Hrvatske škof dr. Jerom Miletica.

Maršal Žukov povabljen v Ameriko

New York, 28. sept. Predsednik Združenih držav Truman je povabil sovjetskega marša l. Žukova, naj obišče Združene države. Maršal Žukov je povabil sprejel n bo odpotoval v Združene države v začetku oktobra t. l.

KULTURNI PREGLED

Z RAZSTAVE TRZASKIH UMETNIKOV V LJUBLJANI

Zandegiacomo Tommasini Pedra: Tihožitje s pahljačo (olje)

Naše ljudsko izobraževalno delo

(Konec)

Katero nujne naloge so torej sedaj pred nami? Na kratko jih hočemo navesti in pokazati nanje, ker jih moramo tudi takoj rešiti.

Smo že v omi letni dobi, ko so dani vsi pogoji, da začnemo z delom. Kakor se bodo odprla vrata naših sol, tako se morajo predramiti iz dolgega kulturnega molka izobraževalne in kulturne ustanove našega ljudstva. To je nujnost, ki jo terjata duhovno življenje našega naroda in mora biti tudi potreba slehernega slovenskega človeka.

Prva naša naloga bodi osnovevanje knjižnic. Sleherna naša vas, vsaj vsak kraj z narodno osvobodilnim odborom naj bi imel svojo knjižnico, združeno s čitalnico. O njih pomenu bomo še tudi na tem mestu govorili. Kakor je za kulturnega človeka knjižnica legitimacija, tako naj bo vsaka knjižnica merilo našega izobraževalnega hotenja. Kar velja za naše vasi, velja v večji meri za naša mesta in industrijske kraje, kjer naj bodo poleg splošnih javnih knjižnic tudi knjižnice v samih podjetjih.

Druga naša naloga so pevski društva in ljudski odri. Koliko dela je bilo v tem pri nas opravljenega desetletja sem in kaksno zavidno stopnjo smo že dosegli! Tudi sedaj moramo s tem nadaljevati na temeljih, ki smo jih zgoraj postavili. Res so naši arhivi uničeni, naši odri porušeni, vendar vemo, da se more marsikaj narediti s skromnimi sredstvi, kjer je volja in prava mera za pravilno delo. Tudi o tem udeležtvovanju bomo morali javno razpravljati, ker sega prav to delo v globine vseh plasti naroda in je po svojih vrednotah vzgojnega značaja in veljave. To moramo poudariti, ker se v tem danes že greši in smo pričel površnega dela s premajhno zastavljeno odgovornostjo in poslanstvom, ki ga s tem opravljamo. In dalje nam ostanejo še razna področja za ljudsko izobraževanje. V prvi vrsti je tu važno delo ljudskih univerz, ki morajo postati res ljudske po svojem delu, razširjenosti, svojih nalogah in uspehih; s tem so v zvezi izobraževalni tečajji, ki nam bodo poleg našega razvitega šolstva tudi potrebni. Dalje moramo misliti tudi na razne prireditve, ki so splošno izobraževalnega značaja, tako: razstave knjig, slik, kipov; prireditve folklornega značaja t. j. ljudski pleši, združeni z zbori kulturnih skupin okrajev in okrožij in vse Slovenije; in še poučni izleti, povezani z nastopi izobraževalnih skupin izven svojega kraja in druge podobne prireditve so pomembne za vzgojo in izobrazbo širokih ljudskih množic.

Končno naj omenimo še krožke. Ki zajemajo navadno manjše ali večje skupine ljudi in morejo biti

prav pomemben faktor v izobraževanju množic; v prvi vrsti šah, dalje filatelija, fotografija itd. Posebej moramo poudariti še veliko vlogo filma in radia za splošno izobraževanje. Tudi o tem bomo morali še posebej pisati, ker to oboje za njega danes in bo zajemalo vsak dan bolj prav široke plasti naroda od mesta do zadnje hiše naše zemlje.

Začeli bomo z delom in ena prvih naših ugotovitev bo, da nam manjka ljudi, ki so sposobni voditi pevске zbornice, režije itd. Res je, kadrov nam manjka, a vendar jih je toliko, da ne smemo v nobenem primeru ostati v zapečku in čakati, da bodo zrastle sami od sebe. To bi bilo v nasprotju z duhom, ki ga je prinesla v naše življenje naša borba. Moramo na delo, ker prav v delu bomo odkrivali sposobne mlade ljudi, katere bomo morali vzgojiti.

Kolikor smo mogli doslej pregledati delo naših zborov, odrov itd., smo mogli ugotoviti napako, ki jo moramo že v kalu zatreti in na katero moramo tudi tukaj pokazati. Ta napaka je v premajhni vestnosti priprav in preveliki zaverovanosti v vrednost svojega dela. To nam daje take prireditve, ki niti od daleč ne dosegajo onega, kar smo že imeli. Zato moramo pred vsakim javnim nastopom, pred začetkom slehernega dela dobro presoditi, kaj in kako smo zbrali, ali bomo zmogli, ali bomo šli korak naprej. Vsi taki premisleki ob tem so nujni, ker sicer bomo zašli v diletantizem in to je škodljivo za ljudstvo in tudi greh nad kulturo in nad slovensko besedo!

Zato bodimo kritični. Otrlesmo se začela: samo da je, da je čim več zunanji uspeh. Dohiteti moramo to, kar nam je okupator odtegnil, le tako bomo mogli ugotovljati, kar moremo danes ugotoviti ob slehernem obisku tovarišev in tovarišic iz Sovjetske zveze.

Da iz slehernega njihovega dela in nastopa žari nekaj milega, naravnega in nadvse ljudsko človečanskega, da je v njihovem delu velika temeljna vrednost: želja po boljšem življenju, po napredku, po humanosti.

To moramo najti tudi v našem delu, najti moramo tudi v izobraževalnem in vsem kulturnem udeležtvovanju in življenju našega naroda in njegovih širokih mas. Ko bomo to občutili mi in tudi drugi od vaje do vaje, od nastopa do nastopa, tedaj bomo mogli reči z Ivanom Cankarjem: »Narod se je v svoji nesreči zavedel najvišjega, kar ima, svojega največjega bogastva — svoje kulture. Ta zavest ag bo rešila iz vseh zmed in zablod. Kdor je samemu sebi zvest, temu je zvest Bog — in življenje mu je dano!« B.G.

Slovanski koncert na Dunaju

V nedeljo, dne 9. septembra, na dan obletnice osvoboditve Bolgarije izpod fašistične sužnosti, so Čehi priredili prvi slovanski koncert na Dunaju!

Govornik je pozdravil vse »avžoče v prenapolnjeni koncertni dvorani, in je ob koncu svojega govora, ki ga je podal v nemškem, češkem in ruskem jeziku, pozdravil predstavnike Čehov, Rusov, Poljakov, Jugoslovancev in Bolgarov. Zahvalil se je tudi Rusom za pomoč pri prireditvi tega koncerta, kakor tudi državnemu sekretarju Fišerju za pokroviteljstvo. Vzkliku generalisimusu Stalinu je sledil navdušen aplavz in vzklikanje.

Nato je svetovnoznani dunajski filharmonični orkester pod vodstvom dirigenta profesorja Kripsa, ki je znan ljubitelj slovenske glasbe in velik simpatizer južnih Slovanov, podal delo mojstrov vseh petih slovanskih držav.

Kot prva je bila izvajana na Dunaju tako visoko cenjena in priljubljena Čajkovskega »Pathétique« VI. Simfonija, nato predgra Smetarova Prodane neveste, Vladigerova Vardar bolgarska rapsoda, Simanovskij Notturmo a Tarentela, Osterc, Overture clasique, Stojanov, Tempeliski ples.

Koncertu ki je bil izredno dobro obiskan so prisostvovali tudi ljubitelji slovanske glasbe z francoskih, ameriških in angleških vrst. Bogat aplavz je priznanje dirigentu in njegovim glahnikom in je bil dokaz, da so vsi navzoči doumeli dušo

Zapiski

PROSVETNO DELO V SPLITU

Hrvatski časopisi označujejo kot eno največjih nalog pri prosvetnem delu v Dalmaciji odnovo nepismenosti. V Splitu je začelo z delom 30 analfabetskih tečajev po vseh okrožjih, sindikalnih podružnicah, pri vojaških edinicah itd. Vsi sloji ljudstva pišejo, pomagajo pri odnavi nepismenosti, te slabe dediščine iz preteklosti.

Razmah prosvetnega življenja pa se kaže tudi na drugih področjih. Ljudska univerza je priredila že 26 popularnih predavanj in obiskalo jih je več tisoč ljudi. Predavajo politiki, znanstveniki, književniki itd.

Tudi splitska mestna knjižnica, ki ima preko 50.000 knjig, že dela Prosvetno kulturni odbor Enotnih sindikatov pa ima še svojo knjižnico in čitalnico. Poleg te deluje v Splitu še sedem čitalnic, ki jih je organizirala INOF Nameščene so največ v domovih kulture, ki jih je zdaj v Splitu 5. V teh domovih prireajo dobro obiskovana ljudska predavanja. Dela tudi že več diletantskih igralskih družin.

GLEDALIŠKO ŽIVLJENJE V DUBROVNIKEM OKROŽJU

V preteklem mesecu je priredilo dubrovniško gledališče poleg pred-

stav v Dubrovniku tudi vrsto gostovanj v drugih primorskih mestih, v Dubrovniku pa so gostovale razne igralske družine. Tako je imelo gledališče Narodne osvoboditve Dalmacije iz Splita v Dubrovniku 12 predstav. Igrali so Borovo »Teško uroč, Nikitinovo komedijo »Prišel je ded, Gogoljevo »Ženitev« in recitirali Nazorove pesmi »Razgovor z mrtvim«. Dubrovniško gledališče pa je gostovalo v Dubrovniku, na Korčuli, Blatu, Veliki Luki, Hvaru in Jelsi.

KULTURNO DELO V VARAZDINU

Takoj po osvobojenju se je kulturno in prosvetno življenje v Varaždinu razmahnilo. Poleg ljudske univerze in »Ustnega časopisa« je dobil Varaždin svoje Hrvatsko narodno gledališče in osnovana je stalna igralska družina. Pa tudi edince Jugoslovanske armade imajo stalne kulturne prireditve.

Velik dogodek za Varaždin je bilo posebno osnovevanje stalne gledališke družine. Uprizorili so že »Vinogradnike iz Chartresa« Guy de Maupassanta, »Teško uroč« Mateja Bora, Jurija Valdena »Lopova iz Amsterdama« in Petrovičev »Vozek«.

ZACETEK GLASBENE SEZONE V MOSKVI

Vse kaže, da bo letošnja glasbena sezona v Moskvi zelo živa in zanimiva. Samo v konzervatoriju bo preko 300 simfoničnih in komornih koncertov. Izvajali bodo tudi dve neznanji kompoziciji Rahmaninova v okviru posebnega Rahmaninovega cikla koncertov. Na sporedu so tudi Wagnerjeva dela, uvertura opere »Rienzi«, preludij in smrt Isolda iz opere »Tristan in Isolde« in uvertura opere »Tanhäuser« Znani češki dirigent Kubeček bo dirigiral dve simfoniji Čajkovskega in Dvořaka.

ZANIMANJE ZA SOVJETSKO KULTURO V ROMUNJI

Veliko zanimanje Romunov za sovjetsko kulturo dokazujejo številni prevodi. Založba »Cartea Rusa« ima v naštretu prevode 152 del klasičnih in modernih ruskih pisateljev. 48 od teh je že prevedenih. Med klasičnimi prevajajo največ Gorkega, Turgenjeva, Čehova in Gogolja; v kratkem bo izšel tudi prevod Tolstojevca romana »Voina in mir«. Med sodobnimi pisatelji so najbolj uspeli Gorbatov, Erenburg in Simonov.

JUBILEJ SOVJETSKEGA KNJIZEVNIKA SERGEJEVA-CENSKEGA

Književnik Sergejev-Censki, član Akademije znanosti Sovjetske zveze, ki je bil za svoje delo »Vročci« drevi Sevastopolja odlikovan s Stalinovim redom, slavi 70-letnico rojstva in 45-letnico književnega dela. Sergejev je preživel svojo mladost v stepskem področju Rusije, v oblasti Tambova. Bil je učitelj, pozneje je služil kot oficir. Pisati je začel že zgodaj. Njegovo zbrano delo obsega preko 6000 tiskanih strani. Zdal piše veliko epojeve »Preoblikovanje Rusije«. To šteje sam za svoje življenjsko delo. Sergejev-Censki je v trojici sovjetskih književnikov, ki so člani Akademije znanosti Sovjetske zveze.

RAZCVIT KULTURNEGA ŽIVLJENJA V TURKMENJI

Berdi Kerbaboev, predsednik Zveze sovjetskih pisateljev v Turkmeniji, je govoril v Moskvi o kulturnem življenju v Turkmeniji.

»Naša dežela, je dejal, je danes preročišče silnega razcvita kulture. V Ašbabadu dela sedem višjih sol. Razen tega imamo okrog 40 ustanov za znanstvena raziskavanja. Tudi gledališko življenje je zelo razvito. Vsako pokrajinsko središče ima svoje velko gledališče in nekaj kolhoznih gledališč. V Ašbabadu je stalno odprto 6 gledališč — pred uvedbo sovjetskega režima pa turkmenski narod besede »gledališče« sploh ni poznal. Velike uspehe doživlja tudi stara umetnost ljudskih pevcev »babčara«, ki hodijo od vasi do vasi, pojo stare narodne pesmi in pripovedujejo legende. Turkmenska književnost, ki je ena najstarejših na svetu, je doslej danes prav tako velik razcvit. V Zvezi sovjetskih pisateljev Turkmenije je danes petdeset književnikov. V začetku vojne je šla polovica od teh, da brani z orožjem svojo domovino. Osem jih je padlo. V vojnem času so izdali v Turkmeniji 40 književnih del in odigrali 30 gledaliških komadov.«

Po naši domovini

TEDEN RDEČEGA KRIŽA

V dneh od 14. do 20. oktobra t. l. bo po vsej Jugoslaviji »Teden Rdečega križa«.

Pozivamo vse enote Rdečega križa, da v tem tednu priprejajo zbirke, kulturne prireditve in mitinge v korist Rdečemu križu. Podrobna navodila sledijo v okrožnici.

Prosimo vse ustanove in množične organizacije, da ne priprejajo v tem tednu svojih prireditev, ali pa da čisti dohodek od teh prireditev naklonijo Rdečemu križu.

GLAVNI ODBOR RKS.

Obnovljena cesta v Jesenicah na Dolenjskem

Zvezna cesta Ljubljana—Novo Mesto—Bregana—Zagreb je bila pri Jesenicah na Dolenjskem v dolžini 48 m in globini 10 m pepoinoma porušena, tako da je umetno jezero, ki je bilo naplavljeno blizu ceste, odneslo v Savo čez 7000 kubikov nasipa s cestiščem in mostom.

Cestno nadzorstvo v Brežicah je takoj pričelo z obnovitvijo pretrgane ceste. Pod vestnim vodstvom tov. Trohe in tov. Sterniške so napravili nov betonski most in ogromen nasip, v katerega so zvozili okrog 7300 kubikov nasipnega gradiva, 88 kubikov betona in 1600 kg železa.

Razstava v spomin hrastniškim žrtvam

Preteklo soboto popoldne je obnovljeni Fotoklub Hra. tnik otvoril svojo prvo razstavo v osvobodjeni Jugoslaviji. Posvetili jo je v celoti spominu na premooge žrtve okupatorjevega naliža v svojem domačem kraju, med katerimi je tudi mnogo njegovih nekdanjih najboljših članov. V okviru prireditve dvorani Puhačevega doma je razstavil 107 slik Hra. tničarjev talcev in tistih, ki so pomrli v koncentracijskih taboriščih. To pa še daleč ne predstavlja vseh žrtve, ki jih je dal Hra. tnik za boljšo bodočnost naše domovine. Manjka še preko 40 slik, ki jih ni bilo mogoče dobiti.

Ob otvoritvi je rudniški mošiški pevski zbor pod vodstvom tov. Podlo-

Priznanje jeseniškim kovinarjem

Vodstvo Kranjske industrijske družbe na Jeničah daje vsem svojim delavcem priliko, da izrazijo svoje mišljenje in predloge za zboljšanje in pospešanje dela. Doslej so delavci po-lahki 13 predlogov, ki večinoma steme za tem, da se v čim krajšem času izdelata čim večja količina čim boljših izdelkov.

Ocenjevalna komisija je od 13 poslanih predlogov priznala in nagradila 6 predlogov, ostali bodo ocenjeni kasneje.

Prvo nagrado in priznanje je dobil tov. Dneušek Viktor, delovodja v mehanični delavnici, ki je izumil stroj, kateremu lahko streže ženska. Ta stroj dnevno lahko izdelata petkrat toliko železnih prijemov za kobilice, kot sta jih mogla dnevno narediti dva kovača. Drugo nagrado je dobil tov.

Druga obletnica borbe pri Pulju

18. septembra 1943. je vodila v bližini vasi Jadrski majhna četa Hrvatov in Italijanov krvav boj z nemškimi okupatorji. Čepav je bil mala četa borila proti mnogo močnejšemu sovražniku, mu je vendar zadala težke izgube ter ga prisilila k umiku v Pulj. Sovražnik je zili svoj borb in mirno prevladstvo vasi Jadrski ter požgal ropal in ubijal v okoličih. Zdal v svobodi, dve leti po minulih bojih so mnogi borci te bitke skupno z ljudstvom praznili spomin na ta dan. Ta dan je bil v vasi Jadrski otvorjen kulturni dom. Zatem je go-

Slovensko-italijanski sestanki

Dne 25. septembra je bila v Sežani okrajna konferenca ASIZ-a za sežanski okraj. Konferenci so poleg delegatov in go-tov prisostvovali tudi člani okrajnega odbora ASIZ-a in članica Antifašistične fronte žena. V imenu odbora Jugoslovanske armade za Slovensko Primorje, Trst in Istro je konferenco pozdravil tov. Nikolič. Po otvoritvi in izvolitvi delovnega predsedstva je tajnik ASIZ-a podal v političnem referatu današnji položaj Julijske krajine v zvezi z londonsko konferenco. Nadalje je v referatu orisal naloge, ki se v tem trenutku postavljajo pred člane ASIZ-a. Nadalje so bile dane organizacijske smernice te organizacije. Po referatu je razvila razprava, v kateri je bilo govora o delu in delovni disciplini. S konference so bile poslane čestitke maršalu Titu k sovjetskemu in poljskemu odlikovanju in resolucija londonski konferenci z željo po priključitvi k Jugoslaviji.

Dan prej je bilo v vasi Lokve zborovanje slovensko-italijanske antifašistične zveze ob prisotnosti predstavnikov okrajnega in okrajnega odbora ASIZ-a. Zborovanje se je udeležilo preko 350 članov. Na sestanku je bil vaščanom pojasnjen današnji politični položaj naloge ASIZ-a in njen program. Nato je bil izvoljen odbor. Ob zaključku zborovanja sta bili sprejeti dve resoluciji, ena z zahtevu po priključitvi Primorske k Jugoslaviji, naslovljena Svetu zunanjih ministrov v Londonu, druga pa o solidarnosti kmetov s stavkajočim delavstvom, ki je bila poslana zavezniki vojaški upravi Trsta.

NOVOMESKI ŽELEZNIČARJI NA DELU

Prostovoljecem dela v Novem mestu so se pridružili tudi železničarji, ki so se nedeljo opeli tri in očištili in uredili prostor okoli p-staje. V Novem mestu in v Straži so železničarji med prostim časom naložili 6 vagonov starega železa. Železničarji Martin Petrč je v prostem času popravil veliko tirno tehtnico, ki sedaj zopet v redu dela.

MLADINA ŠKOFJELOSKEGA OKRAJA ZA NEPESKRBLENJE OTROKE

Mladina iz škofjeloškega okraja je nabrala za nepeskrbljene otroke 2330 din, večjo količino grač, zvezkov, barvic, papirja in drugih otroških potrebščin. V ta namen je priredila delavska mladina predlone »Trata« miting in je sama nabrala čez 1000 dinarjev.

Odkritje spomenika padlim v Sežani

V nedeljo 30. septembra bo v Sežani svečana žalna proslava spomina štirih tovarišev, ki so jih Nemci dne 1. februarja 1944 zverinsko mučili in ustrelili v neki jami v bližini vasi. Njihova imena so: Franceškin Karel iz Kostanjevice na Krasu, Grmek Ciril iz Avberja, Karž Karel od Križa na Krasu, Pavlič Jožef iz Vrabč pri St Vidu. Na mestu, kjer so končali svoja mlada življenja, bodo postavili spomenik, v katerega bodo vklesana imena štirih junakov. V bližini njihovih grobov so še grobovi drugih žrtve, katerih imena niso znana. Zato bo istega dne v Sežani odkritje drugega spomenika, ki nas bo spominjal na vse one znane in neznane junake s Krasa, ki so padli za svobodo še nikoli svobodne domovine.

Prijavlja se velik obisk iz vse Primorske.

TEČAJNICE SOCIALNO-POLITIČNE SOLE

sno na študijski praksi v počitniški koloniji Bled-Zeleče, da dobimo malo vpogleda v ta zavod. Tu je 80 otrok na ok evalušči, ki so razdeljeni v dve skupini; prva je v vili Svoboda, druga v vili Pantar. Polopji imata krasno lego, par minut od jezera. Ob lepem vremenu so otroci ves dan na zraku. Kadar je deževje so otroci doma, takrat jim pripovedujemo zgodbe iz življenja naših partizanov, ki jih otroci najraje poslušajo. Odnosi med vojsko in našimi mi so prav prirečni. Tu imajo najboljšo post-ozbo, otroci imajo v zdravih ličk se bodo mali pionirčki vrtili domov v veliko zadovoljstvo svojih ma er.

Udeležili smo se sprejema primorskih učiteljev, ki smo jih top o pozdravili in jim zapeeli nekaj partizanskih pesmi.

Mladina v počitniški koloniji je sicer zelo marljivo, priredila je že več nastopov ter se udeležila manifestacij.

IZKAZALI SO SE

V štirinajstdnevem tekmovanju pri zbilanju starega železa so borci in funkcionarji Komande buze II. Maribor zbrali 1.200 ton starega železa izven delovnega časa vključ pomaajkanju prevoznih sredstev.

Pravijo, da s tem nadohaja borbo, ki so jo začeli s puško v roki proti okupatorju. Preje so domovino b. a. nili s puško, zdaj jo dvigajo in gradijo z de-om.

Dobro se zavedajo, da je staro železo med najpotrebnejšimi sredstvi za izvedbo pograma obnove naše domovine, zato so se borci te komande z vso resnostjo in požrtvovalnostjo vrgli na delo. Brez dvoma je treba tudi pri tem delu mnogo truda, toda naši borci o utrujenosti ne tožijo, hočejo ostati kleni, kakor so vedno bili. Kakor so v preteklosti videli v uspehih borb in v zmagah svoj cilj, tako vidijo danes veliki cilj v delu in graditvi svoje domovine.

Naše blagostanje in lepše življenje zavisi od nas vseh. Upeh te akcije je priznati zasluge organizacijske sposobnosti in iznajdljivosti tovaršev Kašmana in Škofa.

STARŠI IZ KOBARIDE ZAHTEVAJO PRAVE SLOVENSKE SOLE

Delegacija roditeljskega sveta za Kobarsko je poslala zaveznikemu guvernerju v Kobaridu kapetanu Allanu Hornu pismo, v kateri zahtevajo, da mora biti v ljudski soli obvezen samo slovenski jezik, ker je kraj popolnoma slovenski. Protestirajo proti pouku italijan je zgodovine in belogardistični šolski oblasti. Izročena mu je bila tudi lista domaćih učiteljev.

NEDELJSKO DELO ŽELEZNIČARJEV Z NAŠO VOJSKO

Na poziv sindikalnih organizacij in dnevnega časopisa k pro-tovoljnemu delu za nedeljo 23. sept., se naši železničarji na glavnem kolodvoru niso pustili prehiteti. Točno ob 7. uri zjutraj je že bilo pred postajo pravočrtovno vrvoenje železničarjev in železnikarji, ki so oboroženi s potrebnim orodjem čakali povelja, da se lotijo postajnih ruševin. Po razvstitvi na posamezne skupine je sledil naskok na ruševine in postaja je bila trenutno v oblakih prahu.

V presenečenje in zadoščenoje pa je bil našim železničarjem nadenen pihod oddelka vojske. Strun-ost petdesetih mladih fantov je izvala val sproščenja in še večjega navdušenja do dela. Borci so se uvstili med železničarje in posamezne grmade lesa, kamearje in opeke so izginjale kot za stavo. Tako so v medsebojnem tekmovanju dosegli velike uspehe. Po končanem delu se je komandant tov. Sporevič zahvalil za veliko udeležbo in požrtvovalnost. Zahvalo je izrekel pridnim delavcem tudi zastopnik indikalne organizacije železničarjev Tu velja posebej omeniti tovariša Chi Pavla, ki ima 60 let ter je s svojim vzornim in požrtvovalnim de-om bil pravi vzgled drugim in je žel javno pohvalo.

INVALIDI SE ZAHVALJUJEJO

Invalidi, gojenci združnega tečaja v Predvoru, smo prejeli od Glavnega odbora Rdečega križa v Ljubljani približno v hrani in perilu ter se z polane darove Rdečemu križu najpotpeje zahvaljujemo. Prav tako se zahvaljujemo za poslani sanitetni material ki smo ga z veseljem prejeli.

Obljubljamo da bomo znali ceniti akcionost, ki smo je dležni od strani te naše ustanove. S pridnim ickenjem in resnim delom se bomo izkazali hvalne za vso pozornost, ki nam jo posvečajo javne ustanove.

Č R N U Č E

V NEDELJO DNE 30. SEPTEMBRA 1945 BO OB 10. URI DOPOLDNE NA ČRNUČAH POGREB PADLIH BORCEV, IN SICER:

STUPAR CENE
PEČAR MAKŠ
TAVČAR FRANC
TAVČAR TONČKA
LAMPE JERNEJ
LUKANC IVAN
STEBEJ FRANC
ROTAR PETER

POZIVAMO IN PROSIMO VSE NJIHOVE TOVARISE IZ OSVOBODILNE BORBE, DA SE TEGA POGREBA PO MOŽNOSTI UDELEŽIJO

KRAJEVNI NOO V ČRNUČAH

Poišči srečo!

Zrebanje bo že 4. oktobra

Kupi srečko Državne razredne loterije pri glavni kolekturi

ANDREJ ZAJEC

LJUBLJANA — Tavčarjeva ulica 10 — Telefon 34-86

Dnevne vesti

BELEZNICA

KOLENDAR

Sobota 29. septembra: Mihael, Stojan.

Spominski dnevi

29. 1938. — Konferenca v Monakovem.

29. 1944. — Enote XVIII. divizije razrušile ptampetov most (tretje rušenje).

Dežurne lekarne

Danes: Leharna Kmet, Ciril Metodova 43, lekarna Ustar, Selenburgova ulica 7.

Nedeljsko dežurno zdravniško službo bo vršil ob sobote od 12. do ponedeljka do 8. zjutraj mestni zdravnik dr. Vinko Igrčar, Tržaška cesta 14, tel. 22-89.

Nedeljsko dežurno zdravniško službo v Celju bo vršil ob sobote od 12. do ponedeljka do 8. zjutraj dr. Josip Cerin, Cankarjeva c. 9.

VREMENSKA NAPOVED ZA LJUBLJANO

Sestavljeni dr. Vital Manohin

29. septembra sobota: oblačnost bo v teku dneva popustila do popolne razjasnitve, zjutraj 9 stopinj, čez dan 20 stopinj, zjutraj možna rahla megla.

30. septembra, nedelja: zjutraj megla in 8 stopinj, nato lasno popoldne nad 20 stopinj.

DAJALCEM KRVI!

Beriec Marija Gorjančeva 85; Beden, 616 Alojzij. Mestni dom; Bežnik Ljudmila, Vodnjanova 4; Cisar Albin Predovičeva 42; Gale Zinka Medvedova 14; Haviček Josip Karlovič 29; Erieng Ernest, Alekšičeva 10/III; Jančar Viktor, Bogišičeva 6; Jeromen Franc, Ježica 20; Jezo Stane Gnidovec 29; Klar Josip, Poljanca 20; Branisel Zofka Kroljaka 11; Dolenc Vera, Vrhnovska 17; Dominko Eogdan, Privoz 4; Kustrin Jakob, Viška 18; L. 1. 1. Zvonimir D. M. v Polju 161; Matice Marija Jarska 78; Martinc Martina Opekarica 49; Matanović Danica, Wolfova 1; Dajalec krvi naj se javijo danes od 8. do 10. na oddelku za transfuzijo SAB. — Ne zajtrkujte mastnega!

Kinematograf

Kino Union: Samo nekaj dni! Angleski film »Mož v sivem«, tehnik. Ob 16., 19. in 21. uri.

Kino Matice: Angleski film »Letalo se ni vrnilo«, tehnik. Ob 16., 19. in 21. uri.

Kino Slova: Premiera sovjetskega filma »Nepremakljiva«, tehnik. Ob 17., 19. in 21. uri.

Narodni gledališče

DRAMA

29. septembra, sobota ob 20. uri: Tule dete. Zaključena brezplačna predstava za invalide in delegate invalidskega kongresa.

OPERA

2. oktobra, torek ob 20. uri: Sneguročka. V počastitev borcev-invalidov Osvobo. dilne borbe.

3. oktobra, sredo ob 20. uri: Dva pona. Program za sezono 1945/46. Do ponedelja do 11. ure naj blagovoljci vsi zainteresirani, ki so kot abonenti že zabeleženi dvigniti svoje abonentske izkaznice. Vsi raspisani abonamenti so polno zasledeni in zaključeni, zato novih prijavnih ni več mogoče sprejeti.

Razpis mest v opernem zboru. Uprava Narodnega gledališča razpisuje nekaj mest zborovskih pevcev (tenorji in 2 basi). V postev pridejo reflektanti ki so se sodelovali v kakem pevskem zboru in so stari do 24 let in odgovarjajoča znanost. Predstaviti se je pri ravateljstvu Opere.

Radio Ljubljana

SOBOTA, 29. SEPTEMBRA 1945.

6-6:30: Pester jutranji glasbeni spored. 6:30-6:45: Napoved časa in izvešček iz poročila z dne 28. sept. 6:45-7:15: Odlomki iz Kalmarovih operet. 7-7:15: Pregled sporeda objave in pozivbe 7:15-7:30: Jutranji koncert slovenske glasbe. 7:30-7:45: Napoved časa in poročila. 7:45-8: Avgust Stanko igra na harmoniko češke valčke in polke. 12-12:15: Trio Radia Ljubljane. 12:15-12:30: Pregled tiska. 12:30-13: Beethoven: Godalni kvartet op. 13. 13-13:30: Napoved časa, poročila ob jave in pregled sporeda. 13:30-14: Koncert malega orkestra Radia Ljubljane. Dirigent: Uroš Prevorsek. 13-13:15: Lalo:

BELEZNICA

KOLENDAR

Sobota 29. septembra: Mihael, Stojan.

Spominski dnevi

29. 1938. — Konferenca v Monakovem.

29. 1944. — Enote XVIII. divizije razrušile ptampetov most (tretje rušenje).

Dežurne lekarne

Danes: Leharna Kmet, Ciril Metodova 43, lekarna Ustar, Selenburgova ulica 7.

Nedeljsko dežurno zdravniško službo bo vršil ob sobote od 12. do ponedeljka do 8. zjutraj mestni zdravnik dr. Vinko Igrčar, Tržaška cesta 14, tel. 22-89.

Nedeljsko dežurno zdravniško službo v Celju bo vršil ob sobote od 12. do ponedeljka do 8. zjutraj dr. Josip Cerin, Cankarjeva c. 9.

VREMENSKA NAPOVED ZA LJUBLJANO

Sestavljeni dr. Vital Manohin

29. septembra sobota: oblačnost bo v teku dneva popustila do popolne razjasnitve, zjutraj 9 stopinj, čez dan 20 stopinj, zjutraj možna rahla megla.

30. septembra, nedelja: zjutraj megla in 8 stopinj, nato lasno popoldne nad 20 stopinj.

DAJALCEM KRVI!

Beriec Marija Gorjančeva 85; Beden, 616 Alojzij. Mestni dom; Bežnik Ljudmila, Vodnjanova 4; Cisar Albin Predovičeva 42; Gale Zinka Medvedova 14; Haviček Josip Karlovič 29; Erieng Ernest, Alekšičeva 10/III; Jančar Viktor, Bogišičeva 6; Jeromen Franc, Ježica 20; Jezo Stane Gnidovec 29; Klar Josip, Poljanca 20; Branisel Zofka Kroljaka 11; Dolenc Vera, Vrhnovska 17; Dominko Eogdan, Privoz 4; Kustrin Jakob, Viška 18; L. 1. 1. Zvonimir D. M. v Polju 161; Matice Marija Jarska 78; Martinc Martina Opekarica 49; Matanović Danica, Wolfova 1; Dajalec krvi naj se javijo danes od 8. do 10. na oddelku za transfuzijo SAB. — Ne zajtrkujte mastnega!

Kinematograf

Kino Union: Samo nekaj dni! Angleski film »Mož v sivem«, tehnik. Ob 16., 19. in 21. uri.

Kino Matice: Angleski film »Letalo se ni vrnilo«, tehnik. Ob 16., 19. in 21. uri.

Kino Slova: Premiera sovjetskega filma »Nepremakljiva«, tehnik. Ob 17., 19. in 21. uri.

Narodni gledališče

DRAMA

29. septembra, sobota ob 20. uri: Tule dete. Zaključena brezplačna predstava za invalide in delegate invalidskega kongresa.

OPERA

2. oktobra, torek ob 20. uri: Sneguročka. V počastitev borcev-invalidov Osvobo. dilne borbe.

3. oktobra, sredo ob 20. uri: Dva pona. Program za sezono 1945/46. Do ponedelja do 11. ure naj blagovoljci vsi zainteresirani, ki so kot abonenti že zabeleženi dvigniti svoje abonentske izkaznice. Vsi raspisani abonamenti so polno zasledeni in zaključeni, zato novih prijavnih ni več mogoče sprejeti.

Razpis mest v opernem zboru. Uprava Narodnega gledališča razpisuje nekaj mest zborovskih pevcev (tenorji in 2 basi). V postev pridejo reflektanti ki so se sodelovali v kakem pevskem zboru in so stari do 24 let in odgovarjajoča znanost. Predstaviti se je pri ravateljstvu Opere.

Radio Ljubljana

SOBOTA, 29. SEPTEMBRA 1945.

6-6:30: Pester jutranji glasbeni spored. 6:30-6:45: Napoved časa in izvešček iz poročila z dne 28. sept. 6:45-7:15: Odlomki iz Kalmarovih operet. 7-7:15: Pregled sporeda objave in pozivbe 7:15-7:30: Jutranji koncert slovenske glasbe. 7:30-7:45: Napoved časa in poročila. 7:45-8: Avgust Stanko igra na harmoniko češke valčke in polke. 12-12:15: Trio Radia Ljubljane. 12:15-12:30: Pregled tiska. 12:30-13: Beethoven: Godalni kvartet op. 13. 13-13:30: Napoved časa, poročila ob jave in pregled sporeda. 13:30-14: Koncert malega orkestra Radia Ljubljane. Dirigent: Uroš Prevorsek. 13-13:15: Lalo:

BELEZNICA

KOLENDAR

Sobota 29. septembra: Mihael, Stojan.

Spominski dnevi

29. 1938. — Konferenca v Monakovem.

29. 1944. — Enote XVIII. divizije razrušile ptampetov most (tretje rušenje).

Dežurne lekarne

Danes: Leharna Kmet, Ciril Metodova 43, lekarna Ustar, Selenburgova ulica 7.

Nedeljsko dežurno zdravniško službo bo vršil ob sobote od 12. do ponedeljka do 8. zjutraj mestni zdravnik dr. Vinko Igrčar, Tržaška cesta 14, tel. 22-89.

Nedeljsko dežurno zdravniško službo v Celju bo vršil ob sobote od 12. do ponedeljka do 8. zjutraj dr. Josip Cerin, Cankarjeva c. 9.

VREMENSKA NAPOVED ZA LJUBLJANO

Sestavljeni dr. Vital Manohin

29. septembra sobota: oblačnost bo v teku dneva popustila do popolne razjasnitve, zjutraj 9 stopinj, čez dan 20 stopinj, zjutraj možna rahla megla.

30. septembra, nedelja: zjutraj megla in 8 stopinj, nato lasno popoldne nad 20 stopinj.

DAJALCEM KRVI!

Beriec Marija Gorjančeva 85; Beden, 616 Alojzij. Mestni dom; Bežnik Ljudmila, Vodnjanova 4; Cisar Albin Predovičeva 42; Gale Zinka Medvedova 14; Haviček Josip Karlovič 29; Erieng Ernest, Alekšičeva 10/III; Jančar Viktor, Bogišičeva 6; Jeromen Franc, Ježica 20; Jezo Stane Gnidovec 29; Klar Josip, Poljanca 20; Branisel Zofka Kroljaka 11; Dolenc Vera, Vrhnovska 17; Dominko Eogdan, Privoz 4; Kustrin Jakob, Viška 18; L. 1. 1. Zvonimir D. M. v Polju 161; Matice Marija Jarska 78; Martinc Martina Opekarica 49; Matanović Danica, Wolfova 1; Dajalec krvi naj se javijo danes od 8. do 10. na oddelku za transfuzijo SAB. — Ne zajtrkujte mastnega!

Kinematograf

Kino Union: Samo nekaj dni! Angleski film »Mož v sivem«, tehnik. Ob 16., 19. in 21. uri.

Kino Matice: Angleski film »Letalo se ni vrnilo«, tehnik. Ob 16., 19. in 21. uri.

Kino Slova: Premiera sovjetskega filma »Nepremakljiva«, tehnik. Ob 17., 19. in 21. uri.

Narodni gledališče

DRAMA

29. septembra, sobota ob 20. uri: Tule dete. Zaključena brezplačna predstava za invalide in delegate invalidskega kongresa.

OPERA

2. oktobra, torek ob 20. uri: Sneguročka. V počastitev borcev-invalidov Osvobo. dilne borbe.

3. oktobra, sredo ob 20. uri: Dva pona. Program za sezono 1945/46. Do ponedelja do 11. ure naj blagovoljci vsi zainteresirani, ki so kot abonenti že zabeleženi dvigniti svoje abonentske izkaznice. Vsi raspisani abonamenti so polno zasledeni in zaključeni, zato novih prijavnih ni več mogoče sprejeti.

Razpis mest v opernem zboru. Uprava Narodnega gledališča razpisuje nekaj mest zborovskih pevcev (tenorji in 2 basi). V postev pridejo reflektanti ki so se sodelovali v kakem pevskem zboru in so stari do 24 let in odgovarjajoča znanost. Predstaviti se je pri ravateljstvu Opere.

Radio Ljubljana

SOBOTA, 29. SEPTEMBRA 1945.

6-6:30: Pester jutranji glasbeni spored. 6:30-6:45: Napoved časa in izvešček iz poročila z dne 28. sept. 6:45-7:15: Odlomki iz Kalmarovih operet. 7-7:15: Pregled sporeda objave in pozivbe 7:15-7:30: Jutranji koncert slovenske glasbe. 7:30-7:45: Napoved časa in poročila. 7:45-8: Avgust Stanko igra na harmoniko češke valčke in polke. 12-12:15: Trio Radia Ljubljane. 12:15-12:30: Pregled tiska. 12:30-13: Beethoven: Godalni kvartet op. 13. 13-13:30: Napoved časa, poročila ob jave in pregled sporeda. 13:30-14: Koncert malega orkestra Radia Ljubljane. Dirigent: Uroš Prevorsek. 13-13:15: Lalo:

VABILO

na ustanovno skupščino

podružnice Čebelarke zadruga za Maribor-mesto, Maribor-desni in levi breg,

ki bo v nedeljo, dne 30. IX. 1945, v prostorih Sindikalnega doma (bivše Gambrinove dvorane).

Dnevni red:

1. Otvoritev, izvolitev zapisničarja in 2 overovateljev zapisnika.
2. Govor delegata ministrstva za kmetijstvo.
3. Citanje pravil Čebelarke zadruga.
4. Program naše podružnice.
5. Izvolitev podružničnega odbora.
6. Slučajnosti (dobava čebelarkega sladkorja).

Pozivamo vse čebelarje, da se te ustanovne skupščine zaradi velike važnosti za nje same polnoštevilno udeležijo.

2438/a Pripravljalni odbor.

Veče industrijsko podjetje

v provinci išče za takojšen nastop za mesto pomočnika ravnatelju mlajšoo možko moč z višjo trg. nabrozbo in samostojno prakso v industriji s perfektnim znanjem tudi hrvatskega jezika, ki ima razen pisarniškega dela tudi smisel za tehnična vprašanja. Ponudbe na Javno borzo dela pod »Pomočnik«. 2457/a

Kupimo avto!

Za našo slovensko podružnico kupimo dober osebni avto, limuzino ali kabriolet. Ponudbe na: »Merkur« — Zagreb, Vlasika 12 Tel. 77-20 2372/a

Poziv upnikom

Z odlikom Narodne vlade Slovenije, ministrstva za industrijo in rudarstvo z dne 10. avgusta 1945 št. I-1747/45 je prešlo po nemškem okupatorju ustanovljeno in organizirano podjetje »Energieversorgung Südstiermark, Aktiengesellschaft« s sedežem v Mariboru v likvidacijo. Likvidacijski odbor poziva vse upnike te družbe, da mu prijavijo svoje terjatve na naslov: »E. V. Süd.« v likvidaciji, Ljubljana, ministrstvo za industrijo in rudarstvo (soba št. 10), najkasneje do 7. novembra 1945, ker se sicer njihove terjatve pri likvidaciji ne bodo vzele v poštev. Ljubljana, dne 27. septembra 1945.

ZAHVALA

Ob prevozu našega za domovino padlega sina, brata, vnuka in svaka

Marka Kralja

iz Zabukovja nad Sevnico v Trbovlje, si štejemo v dolžnost, zahvaliti se tov. župniku Rampresu v Zabukovju, tamšnjim pevkom in vsem, ki so mu kakor koli pomagali. Prav prisrčna hvala vsem, ki so pripomogli, da je prevoz tako lepo uspel. Najprisrčneje se zahvaljujemo za izraženo sožalje darovalcem vencev in cvetja, vojski, rudniški godbi in tov. župniku Gorograncu. Trbovlje, 18. IX. 1945. Žalujoči rodbini KRALJ in ostalo sorodstvo.

TELESNA VZGOJA

Sportni dan I. brigade SDNO

Jutri popoldne na igrišču ob Tyrševi cesti — lahka atletika in nogomet

Klub I. ljubljanske brigade SDNO priredi jutri v nedeljo 30. t. m. svoj I. sportni dan. Ob 14. bo na igrišču FD Ljub. Janez ob Tyrševi cesti lahkoatletski miting v naslednjih disciplinah (100 m, 800 m, kroga kopje disk, kladivo, skok v višino in daljino). Vrtni red tekmovalca je: 100 m predkoti met diska, skok v višino, met kroga, 100 m finale, met kopja, skok v daljino, 800 m, met kladiva. Pravico nastopa ima vsak član telesno-vzgojnih društev včlanjenih v POS in vsi pripadniki JA. Prijave je treba predložiti 10 minut pred pričetkom tekmovalca.

Valentin Teršek

hišnik bivše Kranjske hranilnice Pogreb nepozabnega bo 29. IX. 1945 ob pol 17. iz kapele sv. Janeza na Zalah. Ljubljana, 29. IX. 1945.

Menna Kludij

abiturijent Pogreb nepozabnega bo v nedeljo 30. t. m. ob pol 5. popoldne z Zal, kapele sv. Andreja, na pokopališče k Sv. Križu. LJUBLJANA, BEIRA, 28. septembra 1945. Žalujoči: ALFRED in AMALIJA, starši; TATJANA, sestra, in ostalo sorodstvo. 2450/a

Vladimirja Hafnerja

„Pepeta“ ki je padel v boju z domačimi izdajalci v avgustu 1944. na Bregu pri Kranju v bližini svojega doma v najlepši dobi svoje mladosti 22 let. ZABNICA, 27. septembra 1945. 2435/a Združene organizacije OF, KNOO, AFŽ, ZMS in KP.

Gregurka Franc

in Angelca Verbič roj. Škodlar Spremimo ju na zadnji poti dne 30. septembra 1945 ob 14. izpred Mladinskega doma na Logu na farno pokopališče na Brezovici. Za njima žalujejo rodbine: GREGURKA, SKODLAR in VERBIČ. 2456/a

ZA SVOBODO DOMOVINE SO ŽRTOVALI ŽIVLJENJI

CERNE FRANCO, intendat kuhinje v Prešernovi brigadi, je padel 6. 3. 1944. na Strpniku. Njegovo truplo počiva pri Sv. Lenartu v Selški dolini. Žalujoca mati, žena Franciška in hčerka Danica. — Zgor. Pirnice-Tacen.

URŠIC VALENTIN, partizan, je padel 25. I. 1944. v Stranjah pri Kamniku; URŠIC FILIP, partizan, je padel 14. 3. 1945. v Kamniški Bistrici. Žalujoci: mati, žena, otroci, bratje in sestre.

MLINAR LEANDER-BOGDAN, obveščevalec Vojkove brigade, star 19 let, je padel 2. 2. 1944. na Savodnju pri Zireh. Marjana in Leander Mlinar, starši, Zorka, sestrica. — Ziri, Škofja Loka.

HBOVAT IVO, šolski upravitelj v Krškem, je dočel v nemškem taborišču v Koternu-Dachau 25. 2. 1945. Žalujoca žena Ani s sinkom Mitjo, sestri Zinka in Valči ter ostalo sorodstvo.

GRUBELNIK RAJKO-DUŠAN, mitraljezec Pohorske brigade je padel v težki borbi v Mslinjski grabi na Pohorju 27. 6. 1944. Njegovo truplo počiva začasno na Hudem vrhu pri Pesku. Globoko žalujoci: Genovefa, mama, Ida por. Pok, Pepca, Tončka, Mica, Lojzka, Franca, Anica, sestre, Jožek, Lojzek, Anžek, Tonček, Fricček, Dragec, bratje in ostalo sorodstvo.

GOLMAJER VIDA roj. KRALJ, učiteljica v Budrovcu, politična tancerka »Oiga« je po enoletnem trpljenju po taborišču Stara Gradiska in Jasenovcu umrla koncem aprila 1945. v taborišču Jasenovac. Njeno izmučeno telo leži v neznanem grobu. Žalujoci mož, otroci, starši in ostalo sorodstvo. — Budrovac, Mirna peč, Kostrena in Ljubljana.

GORJAN DRAGO je padel kot talec 15. 5. 1942. v Ljubljani. Za njim žalujejo žena, hčerka, mati in brat.

PLEŠIĆ FRANCO, partizan, borec Notranjskega odreda je padel 9. 9. 1943. pri Erovnicah, kjer tudi počiva. Žalujoci: mati, brat in sestra. Ljubljana - Dravlje.

PETRIČ JANKO, je padel 13. 10. 1943. star 16 let. Začasno počiva na pokopališču v Rakitni. Za sinom edincem žalujejo starši, sestre in sorodniki. — Ljubljana, Gumnišče.

PODOBNIK VILI je nenadoma umrl 18. septembra 1942. Žalujoci oče: Podobnik Ludvik, mati Julijana in sestra Milena.

UČAKAR ERNEST, učitelj, je padel v bitki pri Tržišču 30. maja 1944. Neotolajljiva mati Marija Učakar, Dovško pri Senovem, brat, sestre in ostalo sorodstvo.

KOS JOŽE iz Zagorja je umrl po hudem trpljenju 14. 10. 1942. v Auschwitzu. Za dobrim možem in očetom žaluje žena in otroci.

Za svobodo domovine so žrtvovali življenje v boju in mučeni po fašističnem okupatorju sledeči fantje, moške in dekleta iz Doberdoba: Dne 13. septembra 1943 so padli v boju v Doberdolu naslednji partizani: LAKOVIĆ PETEJ, MARUŠIĆ JUSTIN, FERLETIČ MARIJA, partizanka, neznan Tržanec in partizan »SIVKEČ«. Dne 9. februarja 1944 so bili zajeti in mučeni do smrti sledeči domačini: JARČ BENJAMIN, ŽUŽIĆ ANDREJ, GERGOLET JOŽEF, LAKOVIĆ RUDOLF, FERPOLJA EMIL, MARUŠIĆ JOŽEF in 22-letna ANICA rodum iz Lokvice na Krasu. Padli v raznih časih in raznih bojih proti okupatorju naslednji partizani: LAKOVIĆ JOŽEF, FERPOLJA JOŽEF, LEGISA JOŽEF, MARUŠIĆ JOŽEF, GERGOLET JOŽEF, PERIĆ STANKO, JARČ JOŽEF, JELEN SREČKO, LAVRENCIČ EVGEN, JELEN JOŽEF, LAVRENCIČ JOŽEF, FRANDOLIČ JOŽEF. V nemški internaciji v Dachau so umrli: FRANDOLIČ ANDREJ, FERPOLJA JOŽEF, LAVRENCIČ RUDOLF.

ANTONIČ ALOJZIJ, partizan-borec iz Brestovice, je bil po zaslugi domačih izdajalk živinsko umorjen v vasi Lokvica na Krasu 26. marca 1945. Z njim so padli še trije tovariši partizani: BUDA ANGEL, borec v NOV, doma iz Brestovice; MARNE FRANCO, doma iz Brkin, in EDI (FIKS), doma iz Vipave. Njih izmučena trupla počivajo v skupnem grobu v vasi Brestovica na Krasu. Globoko žalujoci svoji. Kojsko.

SAFAR LOJZE, vodnik v 4. bat. Cankarjeve brigade, je padel 17. 3. 1944. Njegovo truplo počiva začasno na Javorici. Žalujoci: mati Lojzka, oče Jakob, sestre: Mici, Pepca, Stefa; brata Jakob in Martin ter ostalo sorodstvo. Stružica.

SEDLAR STANKA je bila umorjena od domačih izdajalcev v hudi borbi v noči od 5. na 6. marca 1944, stara komaj 22 let. Njeno truplo počiva na domačem šmihelskem pokopališču. Žalujoci družine Sedlar, Jenič in ostalo sorodstvo.

FATUR ANTON je padel nad vasjo pri Knežaku 28. 9. 1944. Žalujoci: žena in hčerka izrekajo globoko sožalje tovariši.

BENEDIK JOŠKO iz Strazišča je umrl v svojem 21. letu

Mali oglasi

JAVNA BORZA DELA LJUBLJANA - DELAVSKI DOM

Službo dobi: 2 hilpca, neomejeno število delavcev za sekanje drv... 23. septembra 1945.

SLUŽBE iščelo

VDOVA, išče službe za gospodinjstvo ali za nadzorstvo otrok pri solidni rodbini... 11.555-1.

SLUŽBO dobe

V DOBRO STALNO SLUŽBO sprejemno več isostruparjev, mizarjev in rezbarjev... 11.013-2.

VAJENCJI

VAJENKA v trgovino s kolesi in šivalnimi stroji... 11.502-3.

ZASLUŽEK

PEKARNA IGONAC BRAVIČ Podmliščako, za 37. spornica... 11.502-3.

PRODAMA

POHISTRO GLUHAR, Brezovica, kolo, dvor sporoča cenj, strankam, da sprejema... 11.079-5.

PEVOVSTVINE MLINSKE KAMNE, par. francoske, 36 col in vse zraven spoda... 11.458-5.

MOSKE CEVLJE, štrapsane in lažje št. 42 ter črno stizsko suktnjo prodam... 11.568-5.

ZAMENJAM

KROMATIKON HARMONIKO na 80 basov zamenjam za ženski šivalni stroj... 11.411-7.

POSESTI

ENODRUŽINSKO HIŠICO, leseno gradeno, s predko 1500 m² vrta... 10.971-8.

KUPIMI

MOSKE OBLEKE, ženske in moške cvetje, perilo, rjuhe, posteljino... 11.014-6.

VNAJEM

DELANICO za manjšo čedno in mirno industrijo... 11.595-5.

STANOVANJE išče

SOBO IN KUHNJO ali veliko prazno sobo s številnim električnim... 11.448-10.

STANOVANJE odda

STANOVANJE v vso okerbo oddam dijakinji... 11.590-11.

SOBO IŠČE

PRAZNO SOBO s souporabo kopalnice iščem za takoj POUDBE pod... 11.466-12.

SIVILJA išče prazno ali opremljeno sobo s 1. oktobrom... 11.598-12.

SOBO ODDA

SOSTANOVALKO, mlado, ves dan odd. slovo, iščem Naslov v oglašnem odd. 11.581-13.

RAZNO

POSTNEGA NAJDIJTELJA moške ure znamke Tissot... 11.486-14.

POIZVEDBE

PROSIMO VSE TOVARISE, ki bi kaj vedeli o Ivanu Gregorcu... 11.592-15.

TOVARISI PARTIZANI

KDO KAJ VE, naj javi njevoji mater Amaliji Strahar... 11.592-15.

TOVARISI PARTIZANI

KDO KAJ VE, naj javi njevoji mater Amaliji Strahar... 11.592-15.

TOVARISI PARTIZANI

KDO KAJ VE, naj javi njevoji mater Amaliji Strahar... 11.592-15.

TOVARISI PARTIZANI

KDO KAJ VE, naj javi njevoji mater Amaliji Strahar... 11.592-15.

TOVARISI PARTIZANI

KDO KAJ VE, naj javi njevoji mater Amaliji Strahar... 11.592-15.

TOVARISI PARTIZANI

KDO KAJ VE, naj javi njevoji mater Amaliji Strahar... 11.592-15.

TOVARISI PARTIZANI

KDO KAJ VE, naj javi njevoji mater Amaliji Strahar... 11.592-15.

TOVARISI PARTIZANI

KDO KAJ VE, naj javi njevoji mater Amaliji Strahar... 11.592-15.

Baza za repatriacijo vojnih ujetnikov in internirancev, Kamnik - bolnica... 2345/a

POIZVEDBE

PROSIMO VSE TOVARISE, ki bi kaj vedeli o Ivanu Gregorcu... 11.592-15.

TOVARISI PARTIZANI

KDO KAJ VE, naj javi njevoji mater Amaliji Strahar... 11.592-15.

TOVARISI PARTIZANI

KDO KAJ VE, naj javi njevoji mater Amaliji Strahar... 11.592-15.

TOVARISI PARTIZANI

KDO KAJ VE, naj javi njevoji mater Amaliji Strahar... 11.592-15.

TOVARISI PARTIZANI

KDO KAJ VE, naj javi njevoji mater Amaliji Strahar... 11.592-15.

TOVARISI PARTIZANI

KDO KAJ VE, naj javi njevoji mater Amaliji Strahar... 11.592-15.

TOVARISI PARTIZANI

KDO KAJ VE, naj javi njevoji mater Amaliji Strahar... 11.592-15.

TOVARISI PARTIZANI

KDO KAJ VE, naj javi njevoji mater Amaliji Strahar... 11.592-15.

TOVARISI PARTIZANI

KDO KAJ VE, naj javi njevoji mater Amaliji Strahar... 11.592-15.

TOVARISI PARTIZANI

KDO KAJ VE, naj javi njevoji mater Amaliji Strahar... 11.592-15.

Large advertisement for Ivan Lesjak, featuring a portrait and text: 'Dotrpel je naš dobi oče, mož in tast... IVAN LESJAK... trgovec in prasetnik v Rogoški Slatini...'